

JURIDISKA INSTITUTIONEN
Stockholms universitet

Finansdepartementets förslag avseende nya riktade ränteavdragsbegränsningsregler

*En kritisk granskning av nödvändigheten, lämpligheten
samt utformningen av reglerna*

Amanda Östlund Tjernström

Examensarbete i Skatterätt, 30 hp
Examinator: Jérôme Monsenego
Stockholm, Höstterminen 2017

**Stockholms
universitet**

1 Abstract

On June 20 this year, the Swedish Ministry of Finance presented a memorandum on proposals for changed tax rules in the corporate sector. The rules are aimed at increasing the neutrality between borrowed and equity financing and counteracting international tax planning with interest deductions. The rules are the result of the so-called BEPS project and the Anti-tax Avoidance Directive. The Ministry of Finance proposes to introduce a general interest deduction limitation rule (EBIT rule or EBITDA rule) combined with a reduction in corporate tax rate, and to introduce limitation rules on hybrid mismatches. Because of the proposed changes, the current interest deduction limitation rules have been reviewed. Despite the introduction of a general rule and the rules on hybrid mismatches, the Ministry of Finance deems that it is necessary to have *targeted* interest deduction limitation rules. The main purpose of the thesis is to analyze these rules. The targeted rules are based on the current rules but are given a narrower scope.

Based on a legal judicial and legal analysis method, the thesis aims to determine primarily whether there is a *need* to have targeted interest deduction limitation rules and secondly the *appropriateness* of having such rules. Thirdly, if the rules are deemed necessary and appropriate, the thesis aims at questioning whether the *drafting* of the rules is appropriate. The rules should aim to be recognized and accepted internationally and be as easy as possible to apply. The rules must also be predictable and precise to be compliant with the principle of legality. Whether the proposed rules do meet these objectives or not can be questioned partly because the rules contain several subjective claims that are unclear and difficult to interpret and partly because the compatibility of the current rules have been questioned both by the EU Commission and several companies. In addition, the Supreme Administrative Court has removed the legally binding advance tax rulings made by the Council for Advance Tax Rulings regarding the application of the current rules.

Several referral bodies are critical of the proposal of the Ministry of Finance and propose to completely abolish the targeted interest deduction limitation rules. If the rules are to remain, the referral bodies want the rules to be predictable and specified and it must be possible in the future to obtain advance tax rulings from the Council for Advance Tax Rulings regarding the application of the proposed rules. My conclusion is that the criticism of the proposal is justified and that the recommendations of the referral bodies to completely abolish the rules are not adequately dealt with.

1	Abstract	3
2	Inledning.....	7
2.1	Bakgrund	7
2.2	Syfte	8
2.3	Metod och material.....	8
2.4	Terminologi.....	9
2.5	Avgränsning	10
2.6	Disposition	10
3	Ränteavdragsbegränsningsregler.....	11
3.1	Tillkomsten av ränteavdragsbegränsningsregler	11
3.2	Nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler	12
3.2.1	Varför reglerna har ändrats	12
3.2.2	Utformningen av nuvarande regler	13
3.2.2.1	Definitioner	13
3.2.2.2	Huvudregler	14
3.2.2.3	Kompletteringsregler	15
3.2.2.4	Undantag från tioprocentregeln.....	16
3.3	Praxis.....	17
4	Internationell samordning inom OECD och EU	18
4.1	OECD	18
4.2	EU.....	20
5	Finansdepartementets promemoria.....	21
5.1	Bakgrund	21
5.2	Inledning.....	24
5.3	Definition av ränta.....	25
5.4	Generell ränteavdragsbegränsningsregel.....	26
5.5	Regler om hybrida mismatchningar.....	29
5.6	Riktade ränteavdragsbegränsningsregler.....	29
6	Finansdepartementets förslag avseende riktade ränteavdragsbegränsningsregler	30
6.1	Möjligheten till utformning på olika sätt.....	30
6.1.1	Utformningar som finansdepartementet anser inte vara lämpliga.....	31
6.1.2	Utformning som finansdepartementet anser vara lämplig	32
6.2	Utformningen av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna	34
6.2.1	Mottagare i lågskattejurisdiktioner.....	34
6.2.1.1	Den som faktiskt har rätt till inkomsten.....	35
6.2.1.2	Det hypotetiska testet.....	36
6.2.2	Undantagsreglerna ersätts	38

6.2.2.1	Uteslutande eller så gott som uteslutande	38
6.2.2.2	Möjligheten att lämna tillskott	40
6.2.2.3	Kortfristiga skulder	41
6.2.2.4	Förvärv av delägarätter	42
6.2.3	Back-to-back-regeln	43
7	Analys av finansdepartementets förslag	43
7.1	Den skatterättsliga legalitetsprincipen	44
7.1.1	Subjektiva rekvisit	44
7.1.1.1	Den som faktiskt har rätt till inkomsten och det hypotetiska testet	46
7.1.1.2	Kvantitativ bedömning av vad som är affärsmässigt	46
7.1.2	Avsaknad av praxis	50
7.2	Reglernas förenlighet med EU-rätten	51
7.2.1	2009 års regler	51
7.2.2	2013 års regler	53
7.2.3	De föreslagna reglernas förenlighet med EU-rätten	54
7.3	Lämpligheten av att ha riktade ränteavdragsbegränsningsregler	58
7.4	Lämpligheten av utformningen av riktade ränteavdragsbegränsningsregler	60
8	Sammanfattning	63
9	Källförteckning	65

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Ränteavdragsbegränsningsreglerna har sedan dess tillkomst år 2009 varit omdiskuterade. Reglerna tillkom för att förhindra skatteplanering med ränteavdrag inom en intressegemenskap då en sådan skatteplanering ansågs riskera att erodera den svenska skattebasen och att snedvrída konkurrensen.¹ 2009 års regler gällde endast interna lån som finansierade interna förvärv av delägarriätter och inte vid övriga interna eller externa lån. Det ansågs finnas stora möjligheter att undgå bolagsskatt genom skatteplanering varför det föreslogs, i en promemoria i mars 2012, att avdragsrätten skulle begränsas ytterligare.² Förslaget ledde till nu gällande regler som trädde ikraft den 1 januari 2013 där den stora förändringen var att lagstiftningen utvidgades till att avse alla skulder inom en intressegemenskap.³ Redan den 13 januari 2011 hade dock en kommitté tillsatts, som tog namnet Företagsskattekommittén, med syfte att se över beskattningen av bolag. Företagsskattekommitténs slutbetänkande presenterades dock först i juni 2014.⁴

Den 20 juni i år, 2017, skickade finansdepartementet ut en omfattande promemoria, *Nya skatteregler för företagssektorn* ("promemorian"), på remiss.⁵ Samtliga remissvar samt även andra intressenters remissyttranden har inkommit. Förslaget om ändring av ränteavdragsbegränsningsreglerna syftar till att neutralisera finansiering mellan lånat och eget kapital samt att motverka internationell skatteplanering med ränteavdrag och är ett resultat av bland annat det så kallade BEPS-projektet och EU-direktivet mot skatteflykt.⁶ Förslaget innebär införande av en generell ränteavdragsbegränsningsregel i form av en EBIT- eller EBITDA-regel i kombination med en sänkning av bolagsskattesatsen.⁷ För att minska användandet av gränsöverskridande skatteplanering med ränteavdrag föreslås även att regler om hybrida mismatchningar införs. I samband med de föreslagna ändringarna har de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna setts över. Reglerna, som i promemorian benämns de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna, föreslås ges ett snävare tillämpningsområde. Detta genom att ett företag som ingår i en intressegemenskap bara får dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett annat företag i intressegemenskapen om det företag som har rätt till inkomsten, som

¹ Prop. 2008/09:65 s. 1.

² Finansdepartementets promemoria, *Effektivare ränteavdragsbegränsningar*.

³ Prop. 2012/13:1 s. 41.

⁴ SOU 2014:40.

⁵ Finansdepartementets promemoria, *Nya skatteregler för företagssektorn*.

⁶ Rådets direktiv 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion.

⁷ Earnings Before Interest and Tax respektive Earnings Before Interest Tax Depreciation and Amortization.

motsvarar ränteutgiften, hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ("EES") eller i en stat som Sverige har ingått skatteavtal med. Avdrag får även göras om inkomsten skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma. Om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån får dock ränteutgiften inte dras av. Ändringarna riktar sig mot skuldförhållanden där det är fråga om en mycket hög grad av skatteplanering som den generella ränteavdragsbegränsningsregeln samt reglerna om hybrida mismatchningar inte bedömts komma att träffa.

2.2 Syfte

Med finansdepartementets förslag som utgångspunkt är det huvudsakliga syftet med examensarbetet att analysera de föreslagna *riktade* ränteavdragsbegränsningsreglerna. Genom att nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler, som de nu föreslagna reglerna till stor del bygger på, ansetts vara otydliga och svårtillämpade samt möjligen ansetts stå i strid med EU-rätten ska examensarbetet, genom att kritiskt granska finansdepartementets förslag på riktade ränteavdragsbegränsningsregler, leda fram till en slutsats huruvida det föreligger ett behov av sådana regler, om reglerna är lämpliga samt om utformningen är ändamålsenlig eller ej.

2.3 Metod och material

Då syftet med examensarbetet är att analysera finansdepartementets förslag om riktade ränteavdragsbegränsningsregler kommer finansdepartementets promemoria att utgöra utgångspunkten för examensarbetet. Genom att promemorian endast är ett förslag och inte en av riksdagen antagen lag kan utformningen av reglerna komma att bli en annan. En historisk beskrivning av reglernas tillkomst och utveckling kommer inledningsvis att ske för att belysa behovet av ränteavdragsbegränsningsregler samt varför reglerna har ändrats. För att uppnå syftet med examensarbetet utgör en rättsdogmatisk metod genomgående grunden i examensarbetet. I den analytiska delen av examensarbetet kommer det från den rättsdogmatiska metoden att ske en övergång till en rättsanalytisk metod för att inte bara fastställa gällande rätt utan även analysera och kritiskt granska gällande rätt och finansdepartementets förslag. Lagtexten utgör den främsta rättskällan men är, på grund av bland annat förekomsten av flera vaga och

kvantitativa begrepp, förhållandevis intetsägande. Av större vikt är förarbetena till dels de ursprungliga reglerna, dels de nuvarande reglerna.⁸

Genom att finansdepartementet föreslår en ändring av regelverket bland annat på grund av internationell påverkan från både Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling ("OECD") och Europeiska Unionen ("EU") kommer källor från dessa internationella institutioner att ingå i analysen av varför reglerna föreslås ändras. En av svårigheterna med nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler är avsaknaden av praxis från Högsta förvaltningsdomstolen ("HFD"). Några av de fall som kommer att presenteras avser därför avgöranden från underinstanserna. Förhandsbesked från Skatterättsnämnden utgör inom skatterätten en viktig tolkningskälla och kommer presenteras för att belysa problematiken kring reglernas förenlighet med EU-rätten. Genom att HFD har undanröjt flera förhandsbesked avseende tillämpningen av de nuvarande reglerna kan dessa dock endast beaktas i begränsad omfattning.

För att belysa en del av problematiken med reglernas utformning och tillämpning är det ändamålsenligt att lyfta fram de analyser som återfinns i artiklar, Skatteverkets rapporter och Skatteverkets ställningstaganden. Skatteverkets rapporter och ställningstaganden har i sig inget rättskällevärde men ändå stort argumentationsvärde eftersom Skatteverkets inställning och tolkningar har stor betydelse för den faktiska tillämpningen av regelverket. I samband med presentationen av Skatteverkets rapporter kommer examensarbetet även att innehålla inslag med visst empiriskt material. I den avslutande rättspolitiska analysen, där jag avser att presentera dels huruvida riktade ränteavdragsbegränsningsregler är nödvändiga och lämpliga och dels huruvida utformningen av reglerna är ändamålsenlig, kommer remissyttranden och olika författares synpunkter på de föreslagna reglerna att lyftas fram i stor utsträckning.

2.4 Terminologi

I examensarbetet kommer begreppet *de ursprungliga reglerna* att användas synonymt med bestämmelserna från år 2009 och med *de nuvarande reglerna* avses bestämmelserna som gäller från och med år 2013. När uttrycket *de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna* används åsyftas de regler som finansdepartementet i sin promemoria föreslår ska införas i 24 kap. 18–22 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) ("IL") och som ska återfinnas under rubriken *Särskild begränsning i avdragsrätten för ränta på vissa skulder till företag i intressegemenskap*.

⁸ Prop. 2008/09:65 och prop. 2012/13:1.

2.5 Avgränsning

Finansdepartementets förslag om ändrade ränteavdragsbegränsningsregler omfattar ett stort antal delområden. Examensarbetet syftar till att analysera finansdepartementets förslag om de nya *riktade* ränteavdragsbegränsningsreglerna men för att kunna analysera dessa regler måste de ursprungliga reglerna, de nuvarande reglerna samt hela det nuvarande förslaget dock beröras översiktligt. En omfattande redogörelse för samtliga nuvarande rekvisit kommer således inte att ske då detta ligger utanför syftet med examensarbetet utan kommer enbart att ske i den omfattning det är av vikt för att förstå de föreslagna reglerna. Svensk rätt utgör utgångspunkten för examensarbetet med undantag för de eventuella avvägningar som ligger till grund för EU-direktivet mot skatteflykt samt BEPS-projektet samt de avgöranden från EU-domstolen som talar för respektive emot att reglerna är förenliga med EU-rätten. Avseende bedömningen huruvida ett tillskott skulle kunnat lämnats istället för ett lån kommer varken investmentföretag eller kommuner och landsting att beröras. Detta på grund av den särreglering som dessa subjekt lyder under. Investmentföretagen påverkas exempelvis av den så kallade substansrabatten som i sin tur påverkar valet av finansieringsform.

2.6 Disposition

För att kunna analysera och kritiskt granska de föreslagna riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna kommer det i examensarbetets följande kapitel att redogöras för varför ränteavdragsbegränsningsregler infördes i svensk rätt samt varför det skedde en ändring av reglerna år 2013. En kortfattad presentation av de nuvarande reglernas utformning kommer att göras på grund av reglernas likhet med de föreslagna reglerna. Kapitel fyra behandlar den inter-nationella påverkan från OECD och EU och är av vikt för förståelse för varför reglerna föreslås ändras. Nästföljande kapitel inleds med en översiktlig redogörelse av Företagsskattekommitténs förslag för att sedan övergå i en sammanfattande presentation av finansdepartementets förslag om ändring av hela regelverket. I det sjätte kapitlet presenteras dels mer och mindre lämpliga utformningar av de riktade reglerna, dels utformningen av det faktiska förslaget. Det sjunde kapitlet innehåller en analys av huruvida de föreslagna riktade reglerna är nödvändiga och ändamålsenliga samt om utformningen av reglerna är lämplig. Sista kapitlet utgörs av en sammanfattning av examensarbetet.

3 Ränteavdragsbegränsningsregler

3.1 Tillkomsten av ränteavdragsbegränsningsregler

Huvudregeln i svensk rätt är att ränteutgifter får dras av i inkomstslaget näringsverksamhet, 16 kap. 1 § IL. Internationella koncerner anses historiskt sett ha utnyttjat detta till att omfattande skatteplanera med så kallade räntesnurror.⁹ Ränteavdrag beviljades i Sverige medan motsvarande ränteinkomst inte beskattades eller beskattades mycket lågt i den andra staten. Denna skatteplanering bedömdes medföra en erodering av den svenska skattebasen och skattebortfallet uppskattades vara i mångmiljardklassen.¹⁰ Skatteverket inkom med en hemställan till finansdepartementet den 23 juni 2008 med en begäran om begränsning av reglerna om ränteavdrag.¹¹ Mot bakgrund av den starka kritik som riktades mot Skatteverkets förslag lade finansdepartementet fram ett nytt förslag, byggt på Skatteverkets förslag, men anpassat efter de synpunkter som framförts av remissinstanserna. Förslaget byggde på de nederländska ränteavdragsbegränsningsreglerna och hade till syfte att förhindra skatteupplägg inom en intressegemenskap genom införandet av särskilda ränteavdragsbegränsningsregler. Den 23 oktober 2008 lämnade regeringen över en proposition till riksdagen med förslag om sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteändringar för företag.¹²

År 2009 trädde de föreslagna reglerna i kraft.¹³ I propositionen påpekade regeringen att det var ”nödvändigt att begränsa [...] reglerna så att de inte förhindrar eller onödigt försvårar för företag att bedriva normal affärsverksamhet”.¹⁴ Huvudregeln begränsades därför till att avdrag nekades för ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen till den del skulden avsåg ett förvärv av en delägar rätt från ett företag inom intressegemenskapen. Det fanns även två bestämmelser som tog sikte på externa lån, det vill säga skulder till ett företag utanför intressegemenskapen. Den första bestämmelsen avsåg tillfälliga externa lån som ersatte en skuld till ett företag i intressegemenskapen och den andra regeln förhindrade så kallade back-to-back-lån. Ett back-to-back-lån är ett lån där ett företag inom intressegemenskapen lånar pengar av ett företag utanför intressegemenskapen och denna skuld motsvaras av en fordran som ett företag inom intressegemenskapen har på företaget utanför intressegemenskapen eller

⁹ Prop. 2008/09:65 s. 1 och 43.

¹⁰ Prop. 2008/09:65 s. 30.

¹¹ Skatteverkets promemoria den 23 juni 2008, *Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder*.

¹² Prop. 2008/09:65.

¹³ Prop. 2008/09:65, SFS 2008:1343.

¹⁴ Prop. 2008/09:65 s. 44.

ett företag som ingår i samma intressegemenskap som företaget utanför intressegemenskapen. Avdrag fick enligt back-to-back-regeln inte göras för sådana ränteutgifter.¹⁵ Om hinder enligt ovan angivna ränteavdragsbegränsningsregler förelåg kunde avdrag ändå medges enligt den så kallade tioprocentsregeln om den inkomst som motsvarade ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hörde hemma. I undantagsfall fick avdrag också göras enligt den så kallade ventilen om företaget kunde visa att såväl förvärvet som den skuld som låg till grund för ränteutgiften var huvudsakligen affärsmässigt motiverade.

Med huvudsakligen affärsmässigt motiverat avsågs 75 procent eller mer.¹⁶ Regeln skulle tillämpas restriktivt.¹⁷ Det var företaget som skulle visa att förutsättningarna för avdrag var uppfyllda. Om det företag som faktiskt hade rätt till inkomsten hade möjlighet att få avdrag för utdelning fick tioprocentsregeln inte tillämpas om Skatteverket kunde visa att såväl förvärvet som den skuld som låg till grund för ränteutgiften till övervägande del hade motiverats av annat än affärsmässiga skäl. Det var således Skatteverket i detta fall som hade bevisbördan. Regeln skulle förhindra att företag som beskattades i Sverige för ränteinkomster kunde neutralisera beskattningen genom att vidareutdela räntan med avdragsrätt.¹⁸

3.2 Nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler

3.2.1 Varför reglerna har ändrats

Under åren 2009 till 2011 hade Skatteverket i uppdrag att följa utvecklingen av skatteplanering med ränteavdrag.¹⁹ Skatteverkets kartläggning under dessa år resulterade i tre rapporter.²⁰ Kartläggningen visade att trots förekomsten av ränteavdragsbegränsningsregler fanns det stora möjligheter att undgå bolagsskatt genom skatteplanering med ränteavdrag, främst genom externa förvärv av delägaraktier men även i situationer där interna fordringar placerades inom koncernen på ett sådant sätt att tioprocentsregeln blev tillämplig och avdrag därmed fick

¹⁵ Prop. 2012/13:1 s. 216.

¹⁶ Prop. 1999/2000:2 del 1, s. 502 f.

¹⁷ Prop. 2008/09:65 s. 68.

¹⁸ Prop. 2008/09:65 s. 65.

¹⁹ Prop. 2012/13:1 s. 218 ff.

²⁰ Skatteverkets promemoria *Ränteavdrag i företagssektorn* den 14 december 2009, Skatteverkets promemoria *Ränteavdrag i företagssektorn – fortsatt kartläggning* den 14 mars 2011 och Skatteverkets promemoria *Ränteavdrag i företagssektorn – fortsatt kartläggning* den 19 december 2011.

göras.²¹ För att skydda den svenska skattebasen ansågs behovet vara stort av att avdragsmöjligheterna begränsades ytterligare.²² En ändring kunde antingen ske genom införande av mer generella ränteavdragsbegränsningsregler, genom utvidgande av de befintliga reglerna, införande av regler om rätt till avdrag med en viss högsta schablonränta på lån inom en intressegemenskap eller införande av regler som medförde en kvoterad avdragsrätt för räntor. Dessa förslag bedömdes dock endast lösa problemet till viss del.²³ Införandet av generella regler ansågs medföra en dålig träffbild jämfört med regler som specifikt riktar in sig på att träffa viss skatteplanering med ränteavdrag. Detta då avdrag skulle få göras oavsett om skatteplanering eller inte låg bakom ränteutgiften samt att ränteutgifter som överskred nivån inte skulle få dras av även om de skulle varit affärsmässiga. I propositionen uttrycktes även att en generell regel baserad på EBIT eller EBITDA skulle vara komplicerad och skulle kunna ha negativa effekter vid exempelvis lågkonjunkturer. Införandet av en EBIT- eller EBITDA-regel skulle enligt regeringen även kräva ”noggranna överväganden och omfattande analyser”.²⁴

Företagsskattekommittén fick i uppdrag redan den 13 januari 2011 att undersöka om mer generellt utformade regler var lämpliga att införa. Regeringen konstaterade dock inför ändringarna år 2013 att med hänsyn till eroderingen av den svenska bolagsskattebasen, och då ett förslag från Företagsskattekommittén tidigast skulle kunna träda ikraft den 1 januari 2015 det mest ändamålsenliga vara att ändringen skedde i form av en utvidgning av de befintliga ränteavdragsbegränsningsreglerna.²⁵ Utvidgningen av reglerna ledde till nu gällande regler som trädde ikraft den 1 januari 2013.²⁶

3.2.2 Utformningen av nuvarande regler

3.2.2.1 Definitioner

Inledningsvis ändrades definitionen av vad som avses med *företag i intressegemenskap*. Företag anses vara i intressegemenskap om antingen ett av företagen genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det andra företaget eller att företagen står under i huvudsak gemensam ledning, 24 kap. 10 a § IL. Ändringen som genomfördes var att bestämmande inflytande ändrades till väsentligt inflytande. Genom att sänka kravet på inflytande i det andra

²¹ Prop. 2012/13:1 s. 233.

²² Prop. 2012/13:1 s. 229.

²³ Prop. 2012/13:1 s. 233.

²⁴ Prop. 2012/13:1 s. 235.

²⁵ Prop. 2012/13:1 s. 232.

²⁶ Prop. 2012/13:1, SFS 2012:757.

företaget avsågs fler företag falla inom definitionen och träffas av ränteavdragsbegränsningsreglerna.²⁷ Regeringen bedömde det inte vara ändamålsenligt att införa en definition av vad som avses med ränta då samma definition som uttrycktes i propositionen till de ursprungliga reglerna samt övervägandena som gjordes i anslutning därtill alltjämt var gällande. ”Med ränta avses en kostnad för en kredit, det vill säga det belopp som låntagaren betalar till långivaren utöver kapitalbeloppet som ersättning för att denne fått låna pengar. Vissa andra betalningar som går under annan benämning jämställs skattemässigt med ränta”.²⁸ Regeringen anförde att tveksamheter avseende klassificeringen av ränta får avgöras vid rättstillämpningen.

3.2.2.2 Huvudregler

Nuvarande regler innehåller två huvudregler. Den första huvudregeln i 24 kap. 10 b § IL stadgar att ett företag inte får dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag inom intressegemenskapen. Från och med år 2013 omfattar således första huvudregeln *alla* skulder inom en intressegemenskap och regeln gäller oavsett vad lånet har använts till. Skälet till att utvidga reglerna till att gälla generellt för alla lån, istället för att bara utvidgas till att omfatta externa förvärv av delägarätter, var att företagen då inte behöver särskilja vilka lån som avser förvärv av delägarätter samt att möjligheten att kringgå reglerna ansågs i och med ändringen vara mer begränsad. Nackdelen med att utvidga reglerna till att gälla generellt för alla lån inom en intressegemenskap var att reglerna skulle träffa fler situationer än de som bedömts nödvändiga att åtgärda. Regeringen ansåg dock att kompletteringsreglerna avseende affärsmässiga transaktioner begränsade dessa negativa effekter.²⁹

Den andra huvudregeln, stadgad i 24 kap. 10 c § IL, är en så kallad back-to-back-regel som förhindrar kringgåenden genom att använda skulder till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen. Avdrag för ränta får inte dras av avseende en skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen, till den del ett företag i intressegemenskapen har en fordran på det förstnämnda företaget eller på ett företag som är i intressegemenskap med det företag som inte ingår i intressegemenskapen. Detta om skulden anses ha samband med denna fordran och avser förvärv av en delägar rätt från ett företag som ingår i intressegemenskapen eller i ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen. Back-to-back-regeln utvidgades således till att

²⁷ Prop. 2012/13:1 s. 239.

²⁸ Prop. 2012/13:1 s. 238.

²⁹ Prop. 2012/13:1 s. 236.

även omfatta externa förvärv av delägarrätter från ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen. Skälet till att inte ha med alla back-to-back-lån ansågs vara svårigheten att följa lån och bedöma dess samband med en fordran.³⁰ Genom att back-to-back-reglerna endast omfattar finansiering av förvärv av delägarrätter har den således inte samma omfång som reglerna har i övrigt vilket gör att vid andra transaktioner än vid andelsförvärv föreligger en möjlighet till skatteplanering med ränteavdrag.

3.2.2.3 Kompletteringsregler

Om förutsättningarna för att vägra avdrag är uppfyllda enligt någon av huvudreglerna ska avdrag ändå få göras om någon av de tre alternativa kompletteringsreglerna är tillämpliga.

Den första kompletteringsregeln som är ett undantag från huvudregeln i 24 kap. 10 b § IL är den så kallade tioprocentsregeln. Tioprocentsregeln innebär att ränteutgifter får dras av om inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

Den andra kompletteringsregeln, som också är ett undantag från huvudregeln i 24 kap. 10 b § IL, är den så kallade ventilen. Om inkomsten skulle ha beskattats med mindre än tio procent, och tioprocentsregeln därmed inte är tillämplig, får avdrag göras om det skuldförhållande som ligger till grund för ränteutgiften är huvudsakligen affärsmässigt motiverat. Ventilen utvidgades därmed från att gälla interna förvärv av delägarrätter till att gälla alla interna lån. Ventilen begränsades dock till att enbart gälla om det företag som har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften hör hemma i en stat inom EES eller i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till att omfatta vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet. Ventilen uttrycktes syfta till att vara en säkerhetsventil i sådana undantagsfall där beskattningen var mycket låg men där transaktionerna ansågs ha vidtagits huvudsakligen av affärsmässiga skäl.³¹ Genom att ventilen gäller för alla interna lån var syftet att bestämmelsen skulle få större betydelse genom att avdrag skulle medges i fler situationer än tidigare.

När regeln infördes år 2009 omfattades bara skulder avseende förvärv av delägarrätter inom intressegemenskapen. Regeringen valde vid ändringen år 2013 att behålla en särskild regel om

³⁰ Prop. 2012/13:1 s. 267.

³¹ Prop. 2012/13:1 s. 255.

förvärv av delägarriätter men att utvidga regeln till att inte bara avse interna förvärv utan också sådana externa förvärv som leder till att det förvärvade företaget efter förvärvet ingår i intressegemenskapen. Det är inte bara skuldförhållandet utan, liksom tidigare, också förvärvet som ska vara huvudsakligen affärsmässigt motiverat. Det finns vidare uttryckligen en bestämmelse som stadgar att vid bedömningen av om skuldförhållandet är affärsmässigt motiverat ska det särskilt beaktas huruvida finansiering istället skulle kunna ha skett genom kapitaltillskott.

Den tredje kompletteringsregeln är ett undantag från huvudregeln i 24 kap. 10 c § IL och motsvarar i princip den första och andra kompletteringsregeln men gäller back-to-back-lånen. Samma principer som gäller för första och andra kompletteringsregeln uttryckts i princip även ska gälla vid tillämpningen av denna kompletteringsregel. Hänsyn ska dock tas till att förhållandena kan vara något annorlunda eftersom det rör sig om ett externt låneförhållande.³²

3.2.2.4 Undantag från tioprocentsregeln

En viktig skillnad mot 2009 års regler var införandet av ett generellt undantag i tioprocentsregeln. Undantaget innebär att ränteutgifter inte får dras av om det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.³³ Syftet var att förhindra kringgåenden där företagen strukturerade verksamheten på ett sådant sätt att en beskattning på minst tio procent uppnåddes vilket resulterade i att 2009 års regler inte var tillämpliga och att ränteavdrag därför medgavs.³⁴ 2009 års objektiva regel ansågs därmed vara otillräcklig.

Vid införandet av undantaget från tioprocentsregeln övervägdes att avdrag inte skulle få göras om skuldförhållandet till *övervägande* del hade uppkommit för att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån. Mot bakgrund av att flertalet remissinstanser ansåg att det föreslagna undantaget var rättsosäkert och svårförutsägbart lade regeringen fram förslag om att avdrag ska nekas om det *huvudsakliga* skälet till att skuldförhållandet har uppkommit är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Regeringen föreslog således ett högre krav avseende vilka skuldförhållanden som skulle omfattas av undantaget för att på så sätt öka förutsägbarheten och rättssäkerheten.³⁵ Med huvudsaklig avses i IL ca 75 procent eller mer.³⁶ I

³² Prop. 2012/13:1 s. 268.

³³ Prop. 2012/13:1 s. 245.

³⁴ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, *Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn, Externa lån och nya metoder för kringgåenden av 2009 års lagstiftning*, s. 22.

³⁵ Prop. 2012/13:1 s. 251.

³⁶ Prop. 1999/2000:2 del 1, s. 505.

propositionen till nuvarande regler uttryckte regeringen att "[m]ed en så pass hög gräns bör det i de allra flesta fall vara tämligen klart om skälen för skuldförhållandet är sådana att avdrag ska få göras eller inte".³⁷

Vidare konstateras det i propositionen att hela skuldförhållandet ska bedömas i samband med prövningen av om det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet uppkommit är att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Både långgivarens och låntagarens skattemässiga situation ska således beaktas. Bestämmelsen i de ursprungliga reglerna som endast gällde företag som kunde göra avdrag för utdelning togs bort då den föreslagna bestämmelsen även skulle omfatta de situationer som den tidigare regeln var avsedd att träffa. Trots detta skulle även i fortsättningen hänsyn tas till den särskilda skattesituation som företag som kan göra avdrag för utdelning befinner sig i.³⁸

Det uttrycks i propositionen till de nuvarande reglerna att undantaget från tioprocentsregeln inte kommer att tillämpas i rent inhemska situationer avseende interna lån mellan företag som sinsemellan har rätt till koncernbidrag enligt IL eftersom det i en sådan situation inte anses uppkomma en väsentlig skatteförmån.³⁹

3.3 Praxis

HFD avgjorde år 2011 och 2012 flera mål avseende tillämpningen av de ursprungliga ränteavdragsbegränsningsreglerna.⁴⁰ Dels bekräftade HFD uppfattningen som framfördes i propositionen till de ursprungliga reglerna att ventilen ska tillämpas restriktivt för att syftet med att motverka skattebaseroering ska uppnås, dels konstaterade HFD att undantaget enligt ventilen var allmänt hållen. HFD angav avseende bedömningen av vad som utgör affärsmässiga skäl flera kriterier som skulle vara vägledande samt gjorde en uppdelning mellan vad som utgör affärsmässiga respektive organisatoriska skäl.⁴¹ Interna omstruktureringar uttrycktes i de allra flesta fall kunna ske genom tillskott. Interna förvärv som föregåtts av ett externt förvärv kunde i regel dock anses vara affärsmässiga om det interna förvärvet tidsmässigt och i övrigt framstod som endast ett led i att föga in det förvärvade bolaget i intressegemenskapen. Uppdelningen

³⁷ Prop. 2012/13:1 s. 251.

³⁸ Prop. 2012/13:1 s. 252.

³⁹ Prop. 2012/13:1 s. 254.

⁴⁰ HFD 2011 ref. 90 I-V, HFD 2011 mål nr. 7649–09, HFD 2012 ref. 6, HFD 2012 not. 3, HFD 2012 mål nr. 6062–11 och 6063–11.

⁴¹ Prop. 2012/13:1 s. 217.

mellan affärsmässiga skäl och organisatoriska skäl som gjordes av HFD har ifrågasatts utifrån dess förenlighet med förarbetena.⁴²

HFD kom i HFD 2012 not. 23 fram till, vid tillämpningen av 2009 års regler, att företaget ifråga hade rätt till avdrag för ränteutgifter enligt ventilen då skulden som låg till grund för ränteutgiften ansågs till mer än 75 procent vara affärsmässig, då det i grunden var fråga om ett externt förvärv. Enligt vad som kommer att belysas mer ingående nedan under avsnitt 7.1.1.2 har Förvaltningsrätten i Stockholm i ett mål från den 13 februari i år bedömt enligt 2013 års regler att samma skuld som prövades i HFD 2012 not. 23 hade uppkommit huvudsakligen för att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån. Förvaltningsrätten nekade därför avdrag med motiveringen att HFD:s praxis från år 2011 inte längre kunde tillämpas då ”nuvarande bestämmelser träffar [...] samtliga interna skuldförhållanden, dvs. om skulden är hänförlig till ett externt förvärv eller inte saknar betydelse” samt att syftet med lagstiftningen ”varit att skärpa avdragsbestämmelserna för att stävja avancerad skatteplanering med hjälp av ränteavdrag eftersom de tidigare bestämmelserna inte bedömts vara tillräckliga”.⁴³ Företagsskattekommittén har uttalat att flera av fallen är obsoleta vid tillämpningen av nuvarande regler men att HFD:s resonemang och uttalanden fortfarande ändå kan vara av intresse i vissa fall.⁴⁴ Flera remissinstanser ifrågasätter hur denna praxis går att tillämpa på de föreslagna reglerna.

Förvaltningsrätten har avdömt ett tiotal mål avseende de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna.⁴⁵ Med undantag för ett avgörande⁴⁶ har avdrag nekats i samtliga fall. Förvaltningsrätten bedömde i avgörandet där avdrag medgavs att företaget *hade* erhållit en väsentlig skatteförmån men att företaget hade gjort det sannolikt att det huvudsakliga skälet till skuldförhållandet inte var att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån.

4 Internationell samordning inom OECD och EU

4.1 OECD

Om ränteavdragsbegränsningsregler i allmänhet inte är tillräckligt strikta kan det leda till skattebaserosion och vinstförflyttning från Sverige.⁴⁷ Det har under en längre tid förekommit

⁴² Hultqvist, *Affärsmässigt motiverad – en analys av bestämmelserna om ränta på koncerninterna lån*, s. 132 ff.

⁴³ HFD 2012 not. 23.

⁴⁴ SOU 2014:40 s. 139.

⁴⁵ Se bland annat Förvaltningsrätten i Stockholm den 9 maj 2017, mål nr. 13505–16, 13543–16 och 13536–16.

⁴⁶ Förvaltningsrätten i Stockholm den 12 januari 2017, mål nr. 1683–16.

⁴⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 88.

ett omfattande internationellt arbete för att motverka skattebaserodering och omotiverad vinstförflyttning och är en av anledningarna till att förslaget om nya skatteregler i företagssektorn presenteras. Mycket av det internationella arbetet har letts av OECD vilket är en organisation som arbetar för att förbättra de ekonomiska villkoren mellan medlemsstaterna. Ett av OECD:s arbetsområden rör internationella skattefrågor och ett av projekten, det så kallade BEPS-projektet, har som mål att motverka skattebaserodering och vinstförflyttning genom avancerad skatteplanering, något som ansetts vara svårt för en enskild stat att på egen hand göra. Om en stat på egen hand inför striktare regler riskerar det att leda till internationell dubbelbeskattning samt att det i många fall ändå är möjligt för koncerner att kringgå dessa regler.⁴⁸ OECD har uppskattat att den aggressiva skatteplaneringen som förekommer leder till intäktsförluster och tydliga skillnader i de skatter som koncerner respektive inhemska företag betalar på vinster som upparbetats i samma stat.⁴⁹ Mot bakgrund av detta har OECD gjort bedömningen att det är nödvändigt att ta fram gemensamma regler vars syfte är att motverka dels erodering av medlemsländernas skattebaser och dels vinstförflyttning genom skatteplanering.

I oktober 2015 publicerade OECD slutrapporterna i BEPS-projektet. Rapporterna innehåller rekommendationer, åtgärds punkter, som är utarbetade av de deltagande staterna gemensamt och ska vara vägledande för hur staterna kan utforma nationell rätt för att motverka internationell skatteplanering. Rekommendationerna är inte bindande för medlemsstaterna utan ska fungera som en gemensam inriktning mot förhindrandet av skatteplanering genom en ”god praxis-strategi”.⁵⁰ OECD:s skattekommitté enades i januari 2016 om ett genomföranderamverk som godkändes i februari 2016. Åtgärds punkt 4⁵¹ rör internationell skatteplanering med ränteadrag och åtgärds punkt 2⁵² avser åtgärder mot skatteplanering med hybrider. Åtgärds punkt 4 innehåller bland annat rekommendationer om införande av en generell ränteadragsbegränsningsregel (EBIT/EBITDA) och en koncernregel samt att det konstateras att staterna kan ha kompletterande riktade regler som begränsar möjligheten att få avdrag för räntekostnader för att motverka olika slag av skatteupplägg.

⁴⁸ Finansdepartementets promemoria, s. 93.

⁴⁹ OECD (2015), *Final Report on action 11: Measuring and Monitoring BEPS*.

⁵⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 93.

⁵¹ OECD (2015), *Final report on action 4: Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments*.

⁵² OECD (2015), *Final report on action 2: Neutralising the Effects of Hybrid Mismatch Arrangements*.

4.2 EU

En utgångspunkt inom skatterätten är att skatt ska betalas där vinster och mervärde skapas. Det är därför viktigt med ett rättvist skattesystem där varje stat effektivt kan utöva sin suveränitet på skatteområdet.⁵³ Arbetet för att motverka skadlig skattekonkurrens har pågått inom EU under en längre tid och det anses finnas ett stort behov av gemensamma lösningar på EU-nivå samt ett behov av att en implementering av BEPS-åtgärderna sker snabbt, effektivt och koordinerat.⁵⁴ Europeiska rådet välkomnade resultaten från rekommendationerna i sina slutsatser som presenterades den 8 december 2015. Behov av att ”finna gemensamma, men likväl flexibla lösningar på EU-nivå, som är i enlighet med OECD:s BEPS-slutsatser” ansågs föreligga.⁵⁵ Ett gemensamt ramverk ansågs begränsa möjligheterna till snedvridande skattekonkurrens mellan medlemsstaterna, öka rättssäkerheten, förbättra den inre marknadens funktion och jämna ut spelplanen mellan internationella och inhemska företag. Samordningen av en lägsta skyddsnivå uttrycktes lämpligen ske i direktivsform varför Europeiska rådet den 12 juli 2016 antog ett direktiv mot skatteflykt⁵⁶ som innebar att medlemsstaterna samordnade, genom vissa minimikrav, genomförandet av vissa av åtgärds punkterna från BEPS-projektet, därav åtgärds punkt 2 och 4. Utöver den lägsta skyddsnivå som EU-direktivet mot skatteflykt föreskriver ger det medlemsstaterna en möjlighet att kunna välja att införa riktade ränteavdragsbegränsningsregler.⁵⁷

I EU-direktivet mot skatteflykt återfinns bestämmelsen rörande ränteavdragsbegränsningar i artikel 4 och motsvarar i princip åtgärds punkt 4. Utgångspunkten i artikel 4 är en generell avdragsbegränsningsregel för nettoränteutgifter baserad på resultatmått EBIT eller EBITDA. Nettoräntekostnaderna inskränks inte till att endast gälla koncerninterna kostnader utan samtliga räntekostnader omfattas. Medlemsländerna har möjlighet att vid sidan av den generella regeln införa riktade ränteavdragsbegränsningsregler.⁵⁸ Riktade regler uttrycks med fördel kunna införas för att motverka alltför omfattande koncernintern lånefinansiering samt för att öka neutraliteten mellan eget och lånat kapital.⁵⁹ Medlemsländerna har vidare möjlighet att införa särskilda undantagsregler, bland annat en så kallad safe harbour-regel och en gruppregel. Den stora skillnaden mellan många medlemsstaters regelverk är dels huruvida de valt att införa

⁵³ EU-direktivet mot skatteflykt, preambel 1.

⁵⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 96.

⁵⁵ EU-direktivet mot skatteflykt, preambel 2.

⁵⁶ EU-direktivet mot skatteflykt, preambel 2.

⁵⁷ EU-direktivet mot skatteflykt, preambel 6.

⁵⁸ EU-direktivet mot skatteflykt, preambel 6.

⁵⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 96.

riktade ränteavdragsbegränsningsregler och dels hur utformningen av dessa regler ser ut. Den fråga som blir aktuell är huruvida utformningen av reglerna ska ske utifrån strikt objektiva grunder eller om det är lämpligt med subjektiva moment. Ränteavdragsbegränsningsartikeln i EU-direktivet mot skatteflykt ska vara implementerad i svensk rätt senast den 31 december 2018 och ska tillämpas senast från och med den 1 januari 2019.⁶⁰ Medlemsstater som redan har minst lika effektiva riktade ränteavdragsbegränsningsregler får fortsätta tillämpa dessa regler längst till och med 1 januari 2024.

EU-direktivet mot skatteflykt innehåller även regler om hybrida mismatchningar. I och med ändringsdirektivet från den 29 maj 2017 utvidgades tillämpningsområdet för dessa regler till att bland annat även omfatta tredjeland.⁶¹ Dessa regler ska vara genomförda i svensk rätt senast den 31 december 2019 och tillämpas senast från och med den 1 januari 2020. Det står således klart att Sverige måste genomföra regeländringar, frågan är bara hur reglerna ska utformas.

5 Finansdepartementets promemoria

5.1 Bakgrund

Den 13 januari 2011 beslutade regeringen att tillsätta Företagsskattekommittén för att se över beskattningen av företag med syfte dels att lägga fram ett förslag som ökar den skattemässiga neutraliteten mellan lånat och eget kapital och dels att undersöka om en ändring av ränteavdragsbegränsningsreglerna kunde minska internationell skatteplanering med ränteavdrag. Slutbetänkandet, *Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet*, överlämnades den 12 juni 2014 till finansdepartementet.⁶² Förslaget har remissbehandlats och yttranden har kommit in.

Företagsskattekommittén lämnade två alternativa och generella förslag för att begränsa möjligheten att dra av räntekostnader i företagssektorn.⁶³ Huvudförslaget byggde på att räntekostnader och andra finansiella kostnader, såsom ”valutakurseffekter, skattepliktiga vinster och förluster på finansiella instrument, skattepliktiga utdelningar och räntedelen av vissa hyresbetalningar”, bara fick dras av mot ränteintäkter och andra finansiella intäkter.⁶⁴ Ett finansieringsavdrag föreslogs införas vilket skulle innebära att alla företag schablonmässigt fick göra avdrag för

⁶⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 96.

⁶¹ Rådets direktiv 2017/952 av den 29 maj 2017 om ändring av direktiv 2016/1164 vad gäller hybrida mismatchningar med tredjeländer.

⁶² SOU 2014:40.

⁶³ SOU 2014:40, s. 24 f.

⁶⁴ SOU 2014:40, s. 178.

finansieringskostnader med 25 procent av företagets skattemässiga resultat. Detta förslag innebar att utrymmet för skatteplanering minskade kraftigt varför förslaget föreslogs kombineras med en avskaffning av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna. Bolagsskattesatsen föreslogs även sänkas med 5.5 procentenheter. Det alternativa förslaget innebar att finansiella kostnader som motsvarades av finansiella intäkter fick dras av. Därutöver skulle ett finansiellt avdrag få göras med högst 20 procent av EBIT. Nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler föreslogs i oförändrat skick vara kvar. Förslaget kombinerades med en sänkning av bolagsskattesatsen med 3.5 procentenheter.

En av de viktigaste skillnaderna mellan Företagsskattekommitténs två förslag var således att de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna slopades i huvudförslaget men behölls oförändrade i alternativförslaget. Trots den positiva inställningen till en ändring av regelverket var kritiken mot Företagsskattekommitténs förslag omfattande. Kritiken mot huvudförslaget var huvudsakligen att förslaget innebar en alltför långtgående begränsning av ränteavdragen samt att det internationellt inte fanns någon liknande lagstiftning. Avseende kritiken mot alternativförslaget avsåg det i första hand att de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna skulle behållas i oförändrat skick.⁶⁵

I Skatteverkets rapport från år 2017 anges det att skatteplanering med externa lån förekommer i så stor omfattning att det kan utgöra ett hot mot den svenska skattebasen.⁶⁶ Skatteverket för i en rapport från år 2014 en omfattande diskussion om vad som avses med skatteplanering med externa lån.⁶⁷ Utgångspunkten enligt Skatteverket är att den absoluta merparten av upptagande av banklån och andra lån från utomstående finansiella institutioner ligger utanför det område som kan betraktas som skatteplanering. Det finns dock medvetet valda förvärvs- och lånestrukturer där viss skatteplanering kan ifrågasättas. En sådan struktur som Skatteverket bedömer som en frekvent använd struktur är externa förvärv genom så kallad debt-push-down. Strukturen används då utländska företag ska köpa en svensk koncern och fungerar på så sätt att det utländska företaget etablerar ett svenskt holdingbolag som blir förvärvsbolag. Holdingbolaget finansieras sedan med lån från ägare och externa banker och skuldsättningen uppgår ofta till minst 90 procent. Det svenska förvärvsbolagets ränteutgifter är vanligen så stora att de

⁶⁵ Finansdepartementets promemoria, s. 91.

⁶⁶ Skatteverkets promemoria den 10 januari 2017, s. 25.

⁶⁷ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 14 ff.

överstiger de vinster som genereras inom koncernen och raderar helt eller delvis beskattningsunderlaget. Svenska koncernföretag lämnar koncernbidrag till det svenska förvärvsbolaget för att neutralisera vinsterna och genom att koncernbidraget är skattemässigt avdragsgillt hos den som lämnat bidraget, men skattepliktigt hos mottagaren, kan kvittning ske. De interna långivarna beskattas normalt inte för ränteinkomsterna då långivaren strategiskt placeras i en lågskattejurisdiktion eller att finansiella hybrider eller företagshybrider används.

Det som skulle vara en mer naturlig struktur är att finansieringen ligger hos den egentlige köparen, det utländska moderföretaget, som har de faktiska finansiella förutsättningarna för genomförande av köpet. Strukturen motiveras inte sällan med att den förvärvade koncernen ska bära sina egna finansiella kostnader men argumentet anser Skatteverket ha logiska brister eftersom ingen del av pengarna kommer den förvärvade koncernen till del och den faktiska effekten bara blir att skatteunderlaget försvinner.⁶⁸ Förvärvade koncernen bär inte sina egna kostnader utan enbart kostnaderna för ägarbytet vilket gör att det uppkommer en avgörande skattemässig ojämlikhet mellan företag som är förvärvade genom en sådan förvärvsstruktur och sådana företag som inte är det samt att konkurrensen snedvrids avseende svenska köpare som har mer begränsade möjligheter att genomföra liknande förvärvsstrukturer. Strukturen kan genomföras på grund av Sveriges bristande regler mot hög skuldsättning.⁶⁹

Även annan skatteplanering med externa lån förekommer enligt Skatteverket, men inte i lika stor utsträckning. Sådana strukturer bygger ofta på att Sverige har en förhållandevis generös avdragsrätt för räntor i förhållande till många andra länder. Om ett svenskt företag upptar ett lån externt och sedan genom aktietillskott överför pengarna vederlagsfritt till ett utländskt koncernföretag kommer detta att leda till att lånekostnaderna finns i Sverige medan pengarna faktiskt finns utanför Sverige. Vidare förekommer skatteplanering med externa lån genom utnyttjande av olika hybrider, exempelvis genom användande av det amerikanska check-the-box-systemet, eller genom etablering av en filial i länder som innebär att dubbla skattemässiga avdrag kommer att erhållas. Det amerikanska check-the-box-systemet bygger på att ett amerikanskt företag kan välja att bortse från ett svenskt dotterföretag genom att ”checka boxen” vilket medför att såväl det svenska som det amerikanska företaget får avdrag för samma ränteutgifter.⁷⁰

⁶⁸ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 12.

⁶⁹ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 29.

⁷⁰ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 21.

5.2 Inledning

Finansdepartementet lade den 20 juni 2017 fram ett förslag om ändring av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna med syfte att motverka skatteplanering med ränteavdrag samt att neutralisera finansieringen mellan lånat och eget kapital. Utformningen av dagens regler medför att det i många fall är fördelaktigt att finansiera investeringar med lånat kapital istället för med eget kapital. Huvudregeln i svensk rätt är att avdrag för kostnaden för lånat kapital, räntan, är avdragsgill. Kostnaden för eget kapital, utdelning, är däremot inte avdragsgill. Denna asymmetri utgör ett incitament för företag att finansiera verksamheten med lånade medel vilket leder till en lägre soliditet och en större sårbarhet i företagssektorn.⁷¹ Vidare leder asymmetrin till att fler investeringar görs i fasta tillgångar som lånefinansierats än i forsknings- och utvecklingsprojekt som finansieras med eget kapital. Detta problem avses motverkas genom införande av en generell avdragsbegränsningsregel, baserad på resultatmättet EBIT eller EBITDA, i kombination med en sänkning av bolagsskattesatsen. En ändring uttrycks bör vara förenlig med både EU-direktivet mot skatteflykt och BEPS-rekommendationerna.⁷² Det har vidare uppmärksammats stora olikheter i skattebehandlingen av dels företag och dels finansiella instrument vilket gör det möjligt för internationella koncerner att använda gränsöverskridande skatteplanering för att undvika bolagsskatt. Dessa olikheter anses kunna neutraliseras genom införande av regler om hybrida mismatchningar som också begränsar ränteavdragsrätten. Enligt vad som anförts ovan ställer EU-direktivet mot skatteflykt upp ett krav på en ändring av de svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna. Begränsningsreglerna i EU-direktivet mot skatteflykt är dock minimiregler, varför det inte finns något hinder mot att införa mer långtgående begränsningar. Utöver ovan beskrivna ändringar föreslås även att en definition av begreppet ränta införs samt att denna definition är gemensam för hela 24 kap. IL.

Införandet av en generell ränteavdragsbegränsningsregel samt regler om hybrida mismatchningar har lett till att finansdepartementet sett över de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna. Då de nuvarande reglerna, på grund av bland annat flera subjektiva rekvisit, ansetts vara osäkra och svårtillämpade anser finansdepartementet att en ändring av reglerna är motiverad.⁷³ Finansdepartementet föreslår en insnävning av reglerna. För att kunna

⁷¹ Finansdepartementets promemoria, s. 108.

⁷² Finansdepartementets promemoria, s. 109.

⁷³ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

analysera hur förslaget förväntas påverka företagsbeskattningen i Sverige ställer finansdepartementet upp ett antal utgångspunkter.⁷⁴ Utgångspunkterna är bland annat dels att Sverige är en liten och öppen ekonomi där många företag kan finansiera sin verksamhet på en internationell marknad och dels att de multinationella företagen svarar för mer än 50 procent av bolagsskatteintäkterna. Skattereglerna är en av flera faktorer som avgör var ett multinationellt företag väljer att investera. Multinationella företag kan även, inom vissa ramar, placera sina lån så att de får så stor nytta som möjligt av sina räntebetalningar.⁷⁵

5.3 Definition av ränta

Det finns ingen uttrycklig definition av vad som avses med ränta i IL och vid ändringarna år 2013 bedömdes det inte vara ändamålsenligt att införa en sådan definition. Av förarbetena till de ursprungliga ränteavdragsbegränsningsreglerna framgår det att med ränta avses en kostnad för en kredit, det vill säga det belopp som låntagaren betalar till långivaren utöver kapitalbeloppet som ersättning för att denna fått låna pengar.⁷⁶ Vissa andra betalningar som går under annan benämning skatterättsligt jämföras även med ränta. I rekommendationerna till åtgärds punkt 4 anges att ränteavdragsbegränsningsreglerna bör gälla alla former av skulder och andra finansiella betalningar som motsvarar ränta. Regeln bör även gälla för andra kostnader som uppkommer i samband med anskaffning av kapital, inklusive uppläggningsavgift och garantiavgifter. Det uttalas dock att det är upp till varje stat att avgöra hur detta ska komma till uttryck i nationell rätt. Ränta enligt EU-direktivet mot skatteflykt följer dessa rekommendationer.⁷⁷ Företagsskattekommittén föreslog att man skulle behöva tillämpa två olika slags definitioner av ränta, något som remissinstanserna bland annat framförde kritik mot. Finansdepartementet har därför lämnat förslag om en gemensam definition av ränta för hela 24 kap. IL.⁷⁸ Finansdepartementet föreslår att med ränteutgifter avses ränta, andra utgifter för kredit och utgifter som är jämförbara med ränta.

Med *ränta* avses det belopp som låntagaren ska betala till långivaren utöver kapitalbeloppet som ersättning för att låna pengar, oavsett den beteckning avtalsparterna har valt att ge ersättningen. Som utgångspunkt omfattas inte kapitalförluster samt utdelning på delägarätter

⁷⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 98.

⁷⁵ Finansdepartementets promemoria, s. 106.

⁷⁶ Prop. 2008/09:65 s. 52 f.

⁷⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 171.

⁷⁸ Finansdepartementets promemoria, s. 169 ff.

och fordringsrätter, kreditförluster samt ned- och uppskrivning av lån av uttrycket ränta.⁷⁹ Med *andra utgifter för kredit* avses bland annat utgifter som uppstår för att anskaffa lånat kapital. Avgifter som långivare tar ut vid långivning såsom uppläggningsavgift, garantiavgift, kortavgifter för kreditkort, avbetalningstillägg, ersättning för borgensåtaganden är exempel på sådana avgifter.⁸⁰ Med *utgifter som är jämförbara med ränta* avses utgifter som motsvarar ränta i ekonomisk mening, exempelvis dold räntekompensation och ersättningar på finansiella instrument, det vill säga options-, termins- eller swapavtal som går ut på att förändra eller säkra räntan på lånat kapital utan att villkoren för den underliggande krediten påverkas. Vissa valutakursförluster som har samband med lånat kapital omfattas också trots att valutakursvinster på lånat kapital fullt ut ska tas upp till beskattning.⁸¹ Huruvida detta kan utgöra ett hinder mot etableringsfriheten enligt FEUF går att ifrågasätta men finansdepartementet har uttryckt att om detta utgör ett hinder för den fria rörligheten kan det rättfärdigas utifrån behovet av att motverka internationell skatteplanering med ränteavdrag.⁸² Detta kan dock inom ramen för detta examensarbete inte utvecklas vidare.

5.4 Generell ränteavdragsbegränsningsregel

Företagsskattekommittén undersökte flera utformningar av en generell ränteavdragsbegränsningsregel och konstaterade att en vanlig modell vid införande av generella ränteavdragsbegränsningsregler är underkapitaliseringsregler. Sådana regler innebär att avdrag inte medges om de belöper på skulder över en viss nivå som bestäms utifrån relationen mellan eget kapital och skulder. En annan modell är en EBIT- eller EBITDA-modell där ränteavdragen begränsas till en viss procentandel av något av resultatmått.⁸³ En tredje modell är det så kallade finansieringsavdraget som innebär dels att finansiella kostnader som överstiger motsvarande finansiella intäkter inte får dras av, dels att en viss procent av ett underlag får dras av.

Finansdepartementet föreslår att införa en EBIT- eller EBITDA-regel i kombination med en sänkning av bolagsskattesatsen.⁸⁴ Finansdepartementet anser att utformningen av regeln bör ske med utgångspunkt i Företagsskattekommitténs alternativförslag och inte i huvudförslaget

⁷⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 174.

⁸⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 175.

⁸¹ Finansdepartementets promemoria, s. 175 f.

⁸² Finansdepartementets promemoria, s. 176 f.

⁸³ Melz, *Behovet av reformering av bolagsbeskattningen*, s. 573 f.

⁸⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 108.

då huvudförslaget dels saknar internationell motsvarighet och dels skulle innebära en alltför stor omställning för företagen genom den mycket långtgående begränsning av ränteavdrag som förslaget innebär. Sett mot den kritik som alternativförslaget har mött uttrycker finansdepartementet dock att förslaget ej bör genomföras i befintligt skick.⁸⁵

Den generella ränteavdragsbegränsningsregeln föreslås gälla alla slags ränteutgifter, det vill säga oberoende om kostnaderna har sitt ursprung i skulder som har uppkommit nationellt eller gränsöverskridande, och föreslås gälla generellt för alla företag.⁸⁶ En generell ränteavdragsbegränsningsregel i kombination med en sänkning av bolagsskattesatsen syftar till att öka neutraliteten i skattesystemet. Då bolagsskatten bedöms vara den skatt som är mest skadlig ur ett tillväxtperspektiv förväntas en sänkning av bolagsskattesatsen ha en positiv effekt på både BNP och sysselsättningen i Sverige.⁸⁷ En viss omfördelning av skattebördan kommer vidare att vara en konsekvens av ändringen. Högt belånade företag med investeringar med låg avkastning kommer att få betala mer i bolagsskatt jämfört med i dag medan lågt belånade företag med högavkastande investeringar kommer att få betala mindre i bolagsskatt jämfört med i dag.⁸⁸ Införandet av en generell regel kommer att påverka företagen i olika stor utsträckning främst beroende på vilken bransch företaget verkar inom.

Regeln föreslås bli utformad som en avdragsbegränsning för negativa räntenetton där avdragsunderlaget i första hand baseras på resultatmåttet EBIT och i andra hand på resultatmåttet EBITDA.⁸⁹ Ett negativt räntenetto får dras av med 35 procent av EBIT eller 25 procent av EBITDA. Finansdepartementets förslag är mindre långtgående än Företagsskattekommitténs förslag och ger inte lika stort incitament till att kringgå reglerna. Resultatmått EBIT respektive EBITDA är de resultatmått som används för att bedöma ett företags lönsamhet före finansiella poster. Den avgörande skillnaden mellan resultatmått är att EBITDA visar resultatet före avskrivningar, vilket innebär att avdragsunderlaget i genomsnitt är större om det

⁸⁵ Finansdepartementets promemoria, s. 109.

⁸⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 110.

⁸⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 109.

⁸⁸ Finansdepartementets promemoria, s. 110.

⁸⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 111.

baseras på EBITDA än på EBIT.⁹⁰ Båda modellerna är möjliga enligt EU-direktivet mot skatteflykt samt inom ramen för OECD:s rekommendationer.⁹¹ Den generella regeln uttrycks bör vara förenlig med EU-direktivet mot skatteflykt och OECD:s åtgärds punkt 4.⁹²

Det är ett företags beskattningsbara inkomst som utgör underlag för uttag av skatt. Den beskattningsbara inkomsten är i princip överskottet i näringsverksamhet som beräknas genom att minska intäktsposterna med kostnadsposterna. Huvudregeln i svensk rätt är att underskott från föregående beskattningsår ska dras av, 40 kap. 2 § IL. Finansdepartementet konstaterar att många företag med stora negativa räntenetton även har stora kvarstående underskott. Dessa företag skulle vid införande av föreslagna regler de närmsta åren betala väldigt lite skatt. Finansdepartementet föreslår därför en tillfällig begränsning av avdragsrätten.⁹³

Vidare föreslår finansdepartementet att ett företag som inte tidigare år kunnat dra av ett negativt räntenetto får dra av återstående del med ett belopp som motsvarar avdragsutrymmet minskat med årets avdrag för negativt räntenetto.⁹⁴ Det föreslås även en koncernmöjlighet till utjämning av positivt och negativt räntenetto.⁹⁵ Av alla de möjligheter som EU-direktivet mot skatteflykt ger medlemsstaterna att införa undantagsregler har finansdepartementet valt att enbart föreslå införande av en förenklingsregel där avdrag alltid beviljas upp till hundra tusen svenska kronor. Om något företag inom koncernen väljer att använda förenklingsregeln gäller taket för koncernen som helhet.⁹⁶ EU-direktivet mot skatteflykt ger en möjlighet till utformning av en förenklingsregel där avdrag medges med upp till tre miljoner euro.

En viktig utgångspunkt är att den generella ränteavdragsbegränsningsregeln ska tillämpas efter övriga ränteavdragsbegränsningsregler i 24 kap. IL. Först ska således en bedömning göras huruvida avdrag får göras enligt de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna och reglerna om hybrida mismatchningar.⁹⁷ Om avdrag inte får göras enligt dessa regler är det bara eventuella kvarvarande ränteutgifter som prövas mot den generella ränteavdragsbegränsningsregeln.⁹⁸

⁹⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 112.

⁹¹ Finansdepartementets promemoria, s. 113.

⁹² Finansdepartementets promemoria, s. 109.

⁹³ Finansdepartementets promemoria, s. 222.

⁹⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 131.

⁹⁵ Finansdepartementets promemoria, s. 133 f.

⁹⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 129 ff.

⁹⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 138 f.

⁹⁸ Finansdepartementets promemoria, s. 139.

5.5 Regler om hybrida mismatchningar

Både företag och finansiella instrument kan vara hybrider. Ett företag är en hybrid ur ett skatterättsligt perspektiv om företaget behandlas som ett eget skattesubjekt i en stat medan det behandlas som delägarbeskattat i en annan stat. Ett finansiellt instrument är en hybrid om instrumentet behandlas som en skuld i en stat och som eget kapital i en annan stat.⁹⁹ Denna olikbehandling kan i gränsöverskridande situationer leda till dubbel icke-beskattning vilket gör att företag kan använda gränsöverskridande skatteplaneringsstrategier för att undvika skatt. Detta är ett problem som kan påverka effektiviteten på marknaden och leda till snedvridning av konkurrensen mellan företag i en internationell intressegemenskap och företag som inte ingår i en sådan gemenskap.¹⁰⁰

I enlighet med vad som ovan nämnts finns rekommendationer i åtgärds punkt 2 avseende utformningen av regler om hybrida mismatchningar. Även EU-direktivet mot skatteflykt, och ändringsdirektivet gällande tredje land, innehåller regler som tar sikte på vissa gränsöverskridande situationer. Rekommendationerna och EU-direktivet mot skatteflykt belyser två situationer som behöver regleras. Den första situationen avser avdrag utan inkludering vilket innebär att ett företag får avdrag i en stat medan motsvarande inkomst ej tas upp till beskattning av ett koncernföretag i den andra staten. Den andra situationen rör dubbla avdrag då två företag får avdrag för samma betalning i två olika stater. Av rekommendationerna och reglerna i EU-direktivet mot skatteflykt framgår vilken av de inblandade staterna som i första hand ska nekas avdrag. För att reglerna ska fungera som avsett uttrycker finansdepartementet att det är viktigt att avdragsförbudet ansluter till rekommendationerna och reglerna i EU-direktivet mot skatteflykt.¹⁰¹ Finansdepartementet föreslår därför ett införande av regler mot vissa hybrida mismatchningar.

5.6 Riktade ränteavdragsbegränsningsregler

Företagsskattekommitténs huvudförslag innebär att avdrag inte medges för negativa finansnetton vilket enligt Företagsskattekommitténs bedömning innebär att det inte behövs några riktade ränteavdragsbegränsningsregler. Alternativförslagets generella ränteavdragsbegränsningsregel ansågs dock enbart innebära en minskad möjlighet till skatteundandragande.

⁹⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 95.

¹⁰⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 146.

¹⁰¹ Finansdepartementets promemoria, s. 152.

Det ansågs finnas utrymme för skatteplanering med ränteavdrag. Ett sådant skatteundandragande bedömdes kunna leda till ett skattebortfall i miljardklassen. Företags-skatteskommitténs alternativförslag innebar således att reglerna skulle behållas för att motverka risken för skatteundandragande.¹⁰² I finansdepartementets förslag anges att de nuvarande reglerna bör ses över i och med att en generell ränteavdragsbegränsningsregel, och regler om hybrida mismatchningar, ska införas. Även finansdepartementet anser, med hänvisning till att internationell skatteplanering anses undergräva legitimiteten i skattesystemet samt påverka spelplanen mellan internationella koncerner och inhemska företag negativt, att det är viktigt att även fortsättningsvis motverka den form av skatteplanering som 2013 års regler avser att motverka. Kompletterande ränteavdragsbegränsningsregler bedöms därför vara nödvändiga. Med hänsyn till att förslaget innebär att en generell ränteavdragsbegränsningsregel samt regler om hybrida mismatchningar införs anser finansdepartementet att tillämpningsområdet för de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna dock bör snävas in.¹⁰³ Syftet med de insnävade reglerna är att de ska skydda den svenska skattebasen genom att träffa sådan aggressiv skatteplanering med ränteavdrag där den generella ränteavdragsbegränsningsregeln och reglerna om hybrida mismatchningar inte är tillräckliga.¹⁰⁴

6 Finansdepartementets förslag avseende riktade ränteavdragsbegränsningsregler

6.1 Möjligheten till utformning på olika sätt

När man överväger att införa nya regler eller när befintliga regler övervägs snävas in bör det bland annat beaktas hur väl utformningen av reglerna känns igen och accepteras internationellt, hur enkla bestämmelserna är att tillämpa, hur svårt det är att avgränsa begrepp, hur stor risken är för kedjebeskattnings samt hur känslig utformningen är för ökad skattebelastning vid inflation.¹⁰⁵ Genom att det i EU-direktivet mot skatteflykt inte anges mer än att medlemsstaterna får ha riktade regler vid sidan av den generella regeln är det intressant att lyfta fram olika utformningar av riktade ränteavdragsbegränsningsregler som har övervägts.¹⁰⁶

¹⁰² Finansdepartementets promemoria s. 157 och SOU 2014:40 s. 473.

¹⁰³ Finansdepartementets promemoria s. 157.

¹⁰⁴ Finansdepartementets promemoria s. 161 och 256.

¹⁰⁵ Melz, Behovet av reformering av bolagsbeskattnings, s. 572.

¹⁰⁶ Ericson, *Implementering av ränteavdragsbegränsningsartikeln i EU-direktivet ...|mot skatteflykt – en komparativ utblick*, s. 88.

Företagsskattekommittén undersökte olika alternativ på utformningar av riktade ränteavdragsbegränsningsregler gällande alternativförslaget.¹⁰⁷ Ett första alternativ enligt Företagsskattekommittén var att behålla de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna i oförändrat skick. En fördel med detta var enligt Företagsskattekommittén att reglerna redan tillämpades och var kända. Trots att stark kritik hade riktats mot reglerna för att vara svårtillämpade samt att det ansetts råda osäkerhet kring huruvida reglerna var förenliga med EU-rätten gjorde Företagsskattekommittén bedömningen att "[s]vårigheterna med att tillämpa reglerna kommer att minska med den tillämpningspraxis som utformas av både Skatteverket och domstolarna".¹⁰⁸ Ett andra alternativ var att medge avdrag upp till ett visst bestämt tak. Företagsskattekommittén betonade dock det faktum att det fortsättningsvis kommer att finnas ett incitament till att utnyttja reglerna vid en sådan utformning för att erhålla avdrag för ränteutgifter upp till taket. Det tredje alternativet var ett lättöverskådligt och lättillämpat alternativ som innebar att några avdrag för ränteutgifter inte medgavs men en sådan utformning bedömdes dock vara betungande och leda till omotiverad kedjebeskattnings inom vissa typer av koncerner. Företagsskattekommittén gjorde därför bedömningen att det bästa alternativet var att behålla de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna i oförändrat skick. Flera remissinstanser ställde sig kritiska till alternativförslaget avseende behållandet av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna då även remissinstanserna ansåg att reglerna var svårtillämpade och otydliga.

Finansdepartementet bedömer det lämpligt att införa en EBIT- eller EBITDA-regel med Företagsskattekommitténs alternativförslag som utgångspunkt vilket innebär att finansdepartementet anser att någon form av riktade ränteavdragsbegränsningsregler bör finnas.¹⁰⁹ Även finansdepartementet har således i promemorian analyserat flera utformningar av riktade ränteavdragsbegränsningsregler, både lämpliga och mindre lämpliga utformningar.¹¹⁰

6.1.1 Utformningar som finansdepartementet anser inte vara lämpliga

Finansdepartementet anser, i likhet med Företagsskattekommittén, att två alternativ på utformning av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna är att avdrag för räntekostnader inom en intressegemenskap endast får göras upp till en viss nivå eller att avdrag inte alls får göras

¹⁰⁷ SOU 2014:40 s. 364.

¹⁰⁸ SOU 2014:40 s. 366.

¹⁰⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 112.

¹¹⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 157 ff.

inom intressegemenskapen.¹¹¹ Finansdepartementet anser liksom Företagsskattekommittén att det första alternativet inte hindrar att det företas skatteplanering med ränteavdrag inom avdrags-
taket och att det andra alternativet anses vara för långtgående.

Ett tredje alternativ som finansdepartementet inte heller anser vara ändamålsenligt är att ersätta de nuvarande reglerna med en objektiv regel för när avdrag för ränta på interna skulder ska medges. Exempelvis uttrycktes ett sådant förslag kunna utformas så att avdrag inte får göras för en viss procent av räntan. Skillnaden mellan en subjektiv regel och en objektiv regel är att en subjektiv regel tar hänsyn till de individuella omständigheterna i varje särskilt fall utifrån särskilt angivna kriterier. En objektiv regel har den stora fördelen att förutsägbarheten skulle öka avseende tillämpningsområdet mer än vad en subjektiv regel kan åstadkomma. Nackdelen med en objektiv regel är emellertid att den inte inriktar sig på vissa fall av skatteundandraganden utan träffar alla interna skulder. Den förhållandevis låga träffsäkerheten som en objektiv regel har skulle således inte minska aggressiv internationell skatteplanering i avsedd omfattning varför finansdepartementet inte bedömer det lämpligt med en sådan regel.¹¹² Ett sista alternativ som bedöms vara för långtgående är att enbart behålla ventilen för affärsmässigt motiverade förhållanden. Detta uttalar finansdepartementet skulle innebära att fler skuld-
förhållanden skulle träffas av begränsningsreglerna än vad som är syftet.¹¹³

6.1.2 Utformning som finansdepartementet anser vara lämplig

Finansdepartementet diskuterar inledningsvis huruvida tillämpningsområdet borde inskränkas så att reglerna endast avser vissa transaktioner. Nackdelen med en sådan utformning är att företagen måste särskilja vad lånet har använts till samt är dessutom lättare att kringgå.¹¹⁴ Redan vid ändringen år 2013 uttrycktes det att för att undvika kringgåenden skulle det behövas en komplicerad reglering med kompletterande regler som begränsar avdragsrätten i varje specifik situation.¹¹⁵ Mot denna bakgrund bedömer finansdepartementet att tillämpningsområdet inte bör ändras för de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna utan fortfarande bör gälla alla lån inom en intressegemenskap.

¹¹¹ Finansdepartementets promemoria, s. 157 f.

¹¹² Finansdepartementets promemoria, s. 158.

¹¹³ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

¹¹⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

¹¹⁵ Prop. 2012/13:1 s. 236.

Finansdepartementet anser att ”[f]ör att inte komplicera systemet i onödan är det lämpligt att ersätta undantagsreglerna”.¹¹⁶ Finansdepartementets förslag är utformat så att avdrag för ränteutgifter endast får dras av om det företag som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften hör hemma inom EES eller, under vissa förutsättningar, i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal. I övriga fall föreslås att avdrag får göras om det företag som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten. Finansdepartementet föreslår vidare att snäva in reglerna på så sätt att ränteutgifterna inte får dras av om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Om skulden avser ett förvärv av en delägarrätt från ett företag inom intressegemenskapen får avdrag endast göras om även förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat. En skuld som avser ett förvärv av delägarrätter och som ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen ska anses avse förvärvet. Slutligen ska bestämmelserna som rör back-to-back-lån utvidgas till att omfatta alla interna lån.¹¹⁷

Den utformning som finansdepartementet således anser vara lämplig är att ha kvar en liknande regel som det undantag som gäller för den nuvarande tioprocentregeln som stadgar att avdrag inte får göras om skuldförhållandet har uppkommit huvudsakligen för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, oavsett om inkomsten beskattades med tio procent eller inte hos mottagaren. Finansdepartementet inskränker dock tillämpningsområdet genom att höja kravet på skattedrivna skäl till *uteslutande eller så gott som uteslutande* bland annat med anledning av de förändringar som i övrigt föreslås avseende avdragsrätten för ränteutgifter i företagssektorn.¹¹⁸ Finansdepartementet menar att ”med en sådan utformning blir tillämpningsområdet *avsevärt* [egen kursivering] mycket snävare än i dag”.¹¹⁹

Fördelen med en sådan bestämmelse uttrycks vara att regeln kommer åt skatteplanering med ränteavdrag avseende interna skulder och att den därmed är träffsäker. Regeln ska förhindra sådan aggressiv skatteplanering med ränteavdrag som är särskilt angelägen att förhindra för att

¹¹⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

¹¹⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 159.

¹¹⁸ Finansdepartementets promemoria, s. 158.

¹¹⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 161.

skydda den svenska skattebasen och måste kunna samverka med en generell ränteavdragsbegränsningsregel och reglerna om hybrida mismatchningar.

Den avgörande frågan blir huruvida detta är en lämplig utformning av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna. Utformningen bör, som ovan nämnts, kännas igen och vara accepterad internationellt samt vara så enkel som möjligt att tillämpa. För att kunna avgöra detta krävs en genomgång av de olika delarna i de föreslagna riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna, en beskrivning av vilka ändringar av de nuvarande reglerna som föreslås samt en redogörelse för vilka svårigheter som reglerna vållar.

6.2 Utformningen av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna

6.2.1 Mottagare i lågskattejurisdiktioner

Nuvarande ränteavdragsbegränsningsregler innebär att avdrag endast får göras enligt ventilen om räntemottagaren hör hemma i en stat inom EES eller, under vissa förutsättningar, i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal. Utan detta krav hade det funnits incitament till att etablera ett koncerninternt skuldförhållande på ett sådant sätt att vinster som upparbetats i Sverige inte beskattas i Sverige, exempelvis genom att en räntebetalning går till en stat med mycket låg beskattning eller ingen beskattning alls. Regeln innebär att trots att skuldförhållandet är huvudsakligen affärsmässigt motiverat kommer inte räntan att få dras av om inte räntebetalningen går till en mottagare inom EES eller en stat som Sverige ingått skatteavtal med. Finansdepartementet bedömer att det, trots införandet av en generell ränteavdragsbegränsningsregel, finns behov av att behålla en motsvarande regel. De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna föreslås därför utformas så att avdrag får göras avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen bara om det företag som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften hör hemma inom EES eller, under vissa förutsättningar, i en stat med vilken Sverige har ingått skatteavtal.

Som ovan angetts kommer vidare tioprocentsregeln inte längre att finnas kvar som en allmän undantagsregel. Finansdepartementet anser att det dock fortfarande finns skäl att begränsa rätten till avdrag avseende lågskattejurisdiktioner varför finansdepartementet föreslår att avdrag också får göras avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen bara om det företag som faktiskt har rätt till inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha

haft den inkomsten.¹²⁰ En viktig utgångspunkt är att det är företaget som ska visa att förutsättningarna för avdrag är uppfyllda.¹²¹ Detta innebär enligt Skatteverket att i de fall Skatteverket har uttryckt att det föreligger en presumtion att förfarandet är skattedrivet krävs en omfattande utredning för att kunna bryta presumtionen.¹²²

Den föreslagna regeln innehåller särskilt två delar som ska diskuteras mer ingående, vem som faktiskt har rätt till inkomsten och det så kallade hypotetiska testet.

6.2.1.1 Den som faktiskt har rätt till inkomsten

Vid tillämpningen av den föreslagna regeln måste det även fortsättningsvis bedömas vem som faktiskt har rätt till inkomsten. Enligt finansdepartementet bör vägledning för hur uttrycket ska tolkas hämtas från förarbetena till 2009 års regler.¹²³ Förarbetena stadgar att ledning kan hämtas från uttrycket *the beneficial owner* då dessa uttryck i princip ska motsvara varandra. Det uttrycks vidare att det inte räcker att ha en formell rätt till inkomsten utan att ”företaget ska även vara den verkliga och rättmätiga ägaren som åtnjuter de ekonomiska fördelarna”.¹²⁴ I ett ställningstagande från år 2013 konstaterar Skatteverket att *the beneficial owner* används i olika utsträckning inom OECD:s arbete men är, trots det, inte klart definierat. En tolkning måste göras utifrån syftet med regleringen vilket är att förhindra att den faktiska ägaren till inkomsten är ett företag i ett lågskatteland men att lånen slussas via företag inom intressegemenskapen där beskattningen är högre än tio procent. Det är således omotiverad slussning som avses motverkas genom uttrycket.¹²⁵

Det uppstår en svårighet att avgöra vem som faktiskt har rätt till inkomsten genom att det dels kan vara fråga om komplicerade lånestrukturer med en stapel av lån och dels att det inte alltid är fråga om identiska lån som slussas vidare.¹²⁶ Vidare har HFD enbart prövat innebörden av den som faktiskt har rätt till inkomsten i ett överklagat förhandsbesked, HFD 2012 not. 24. Avgörandet rörde det amerikanska så kallade check-in-box-systemet och förhållandena i målet var mycket krångliga. Målets prejudikatvärde går därför att ifrågasätta.

¹²⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 166.

¹²¹ Prop. 2008/09:65 s. 60 och 72 f.

¹²² Skatteverkets ställningstagande den 25 februari 2013.

¹²³ Finansdepartementets promemoria, s. 324.

¹²⁴ Prop. 2008/09:65 s. 61.

¹²⁵ Skatteverkets ställningstagande den 22 januari 2013.

¹²⁶ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 28 f.

En komplicerad situation som också kan uppkomma vid bedömningen av vem som faktiskt har rätt till inkomsten är när det rör sig om en internbank eller en cash-pool-verksamhet. En internbank är ett eller flera särskilda företag eller enheter i en större koncern som ansvarar för i princip all finansiell verksamhet inom koncernen, exempelvis in- och utlåning samt extern kapitalanskaffning. Den verksamhet som en internbank bedriver liknar den verksamhet som en extern bank bedriver och internbanken bör därför normalt betraktas som den som har rätt till inkomsten. Under förutsättning att det inte är fråga om otillbörlig skatteplanering med ränteadrag kommer internbanken, när den bedriver inlåning från företag inom intressegemenskapen och utlåning till företag i intressegemenskapen, att vara den som har rätt till inkomsten. Vad som utgör otillbörlig skatteplanering kan vara svårt att avgöra. Syftet är inte att en skyldighet att redovisa alla betalningsströmmar inom koncernen ska uppkomma utan syftet är att hindra kringgåenden av ränteadragsbegränsningsreglerna. Samma synsätt anser regeringen bör gälla för cash-pool-verksamheter.¹²⁷ En cash-pool-verksamhet är en verksamhet som innebär att koncernens likviditet hanteras av ett eller flera företag. Det kan till exempel ske genom att varje koncernföretag har ett konto hos cash-poolen dit företaget stämmer av sin dagliga över- eller underlikviditet. Skatteverket har konstaterat i rapporten från år 2017 att uttrycket vem som faktiskt har rätt till inkomsten är svårtillämpat och finansdepartementet anger i promemorian att detta är ett skäl till att undantagsreglerna bör ersättas.¹²⁸ Trots det behålls uttrycket i finansdepartementets förslag.

6.2.1.2 Det hypotetiska testet

Avseende den nuvarande tioprocentsregeln, och nu även de föreslagna riktade reglerna, ska man se till om inkomsten som motsvarar ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten. Detta så kallade hypotetiska test innebär att beskattningen hos det långivande företaget ska prövas med utgångspunkt från den specifika inkomsten isolerad när beskattningsnivån avgörs.¹²⁹ Finansdepartementet konstaterar med hänvisning till Skatteverkets rapport från den 10 januari 2017 att även det hypotetiska testet är svårtillämpat och att det också är ett skäl till att undantagsreglerna föreslås ändras.¹³⁰ Finansdepartementet väljer dock att behålla det hypotetiska testet.

¹²⁷ Prop. 2008/09:65 s. 61 f.

¹²⁸ Skatteverkets promemoria den 10 januari 2017.

¹²⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 166.

¹³⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

Vägledning avseende tillämpningen av det hypotetiska testet ska enligt finansdepartementet hämtas från förarbetena till 2009 års regler.¹³¹ Det anges i propositionen till 2009 års regler att hänsyn inte ska tas till ”överskott eller underskott som härstammar från normal drift eller till normalt avdragsgilla utgifter hos det mottagande företaget”.¹³² Vidare ska testet utgå dels från antagandet att ränteinkomsten utgör en hos mottagaren beskattningsbar inkomst samt att denna är den enda inkomst mottagaren har, dels att det avseende utländska skattesubjekt är klassificeringen i den utländska rättsordningen som ska läggas till grund för bedömningen.

Flera av remissinstanserna uttryckte redan vid införandet av de ursprungliga reglerna att det kan vara svårt att i det enskilda fallet avgöra huruvida kravet på att inkomsten skulle ha beskattats med tio procent är uppfyllt eller inte då olika länders skatteregler och skattesystem kan se mycket olika ut.¹³³ Som exempel nämns situationen att ränteinkomsten i den utländska rättsordningen klassificeras som utdelning eller kapitalvinst på näringsbetingade andelar och därför är skattefri eller att betalningen behandlas som en nullitet vilket medför att undantaget inte är tillämpligt.¹³⁴ Vid utredningen av hur ränteinkomsten beskattas räcker det således inte att veta vilken nominell skattesats som tillämpas i den stat där långgivaren är etablerad utan det krävs också kunskap om specifika skatteregler, exempelvis avseende hybridföretag och hybridinstrument i det aktuella landet. Andra faktorer som kan bidra till komplicerade utredningar är att veta om det finns några överenskommelser med myndigheter, så kallade rulings, och hur dessa är utformade.¹³⁵ Vidare är vissa skatteregler dispositiva, såsom NID-avdragen i Belgien, vilket innebär att företaget i princip själv kan välja nivån på det fiktiva avdraget.¹³⁶ HFD har i två avgöranden från år 2011 bedömt att neutralisering genom NID-avdragen är något som ska beaktas vid prövningen enligt det hypotetiska testet.¹³⁷ Även finns det regler i andra stater som innebär att ränteinkomsten inte är skattepliktig förrän längre fram i tiden vilket gör att företaget kan styra om och när inkomsten ska tas upp till beskattning.¹³⁸ Det förekommer att koncerner åberopar den nominella bolagsskattesatsen och menar att det hypotetiska testet leder till att det långgivande företaget är föremål för normal beskattning, även om ingen faktisk beskattning sker.

¹³¹ Finansdepartementets promemoria, s. 324.

¹³² Prop. 2008/09:65 s. 59.

¹³³ Prop. 2008/09:65 s. 63.

¹³⁴ Prop. 2008/09:65 s. 60.

¹³⁵ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 31.

¹³⁶ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 30.

¹³⁷ HFD 2011 ref. 90 II och V.

¹³⁸ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 32.

För att bedöma om testet ändå innebär en beskattning krävs inte sällan en komplicerad och besvärlig utredning av de specifika faktorer som kan påverka beskattningen.

Skatteverket uttrycker i ett ställningstagande från år 2013 att ju högre skattesats inkomsten hypotetiskt skulle beskattats med desto svagare presumtion föreligger att förfarandet är skatte drivet samt att om ett företag kan välja att beskattas med minst tio procent presumeras undantaget till tioprocentsregeln vara tillämpligt.¹³⁹

6.2.2 Undantagsreglerna ersätts

Finansdepartementet föreslår att de nuvarande undantagsreglerna, det vill säga tioprocentsregeln och ventilen, ersätts med en regel som innebär att avdrag inte får göras för räntekostnader om skuldförhållandet har uppkommit uteslutande eller så gott som uteslutande för att intresse gemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.¹⁴⁰ Finansdepartementet föreslår även att en regel införs som träffar förvärv av delägarätter från ett företag som ingår i intresse gemenskapen eller som efter förvärvet ingår i intresse gemenskapen. Detta för att motverka sådana kringgåenden där endast kriterierna för en del av skatteplaneringsförfarandet är uppfyllda. Regeln föreslås gälla enbart interna förvärv av delägarätter och utformas så att avdrag endast får göras om även förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat. Det är i likhet med ovan företaget som yrkar avdrag som har bevisbördan för att förutsättningarna för avdrag är uppfyllda.

6.2.2.1 Uteslutande eller så gott som uteslutande

Enligt nuvarande regler nekas avdrag om det *huvudsakliga skälet* till att skuldförhållanden har uppkommit är att intresse gemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Gränsen föreslås nu höjas till *uteslutande eller så gott som uteslutande*. Skatteverket hade dock redan inför lagändringen år 2013 uppmärksammat skuldförhållanden som ”så gott som uteslutande uppkommit av skatteskal”.¹⁴¹ Trots detta fick bestämmelsen år 2013 utformningen att det var det huvudsakliga skälet som skulle vara avgörande. I propositionen till 2013 års regler uttrycktes det redan då att ”[m]ed en så pass hög gräns bör det i de allra flesta fall vara tämligen klart om skälen för skuldförhållandet är sådana att avdrag ska få göras eller inte”.¹⁴² Enligt förarbetena

¹³⁹ Skatteverkets ställningstagande den 25 februari 2013.

¹⁴⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 161.

¹⁴¹ Prop. 2012/13:1 s. 251.

¹⁴² Prop. 2012/13:1 s. 251.

till IL avses med uteslutande eller så gott som uteslutande från 90–95 procent upp till 100 procent.¹⁴³

Finansdepartementet konstaterar att det varken är möjligt eller lämpligt att ge en uttömmande uppräkningslista i vilka fall avdrag får göras. Istället är det bättre att ange vissa generella kriterier för vad begränsningen avser att träffa. Det ska inte röra sig om mindre belopp för att väsentlig skatteförmån ska föreligga men det är inte heller möjligt att ange en exakt beloppsgräns. Finansdepartementet konstaterar också att det ska röra sig om skuldförhållanden med en mycket hög grad av skatteplanering där syftet är att komma åt aggressiv skatteplanering som övriga regler inte motverkar. Vid bedömningen av huruvida skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån menar finansdepartementet att vägledning bör hämtas från förarbetena till den nu gällande lagstiftningen och att "[s]amma faktorer som ska beaktas enligt 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler bör beaktas vid den bedömning som ska göras vid tillämpning av den riktade regeln".¹⁴⁴

Av förarbetena till nuvarande lagstiftning framgår att bedömningen ska göras på intressegemenskapsnivå, att hela låntagarens skuldsituation ska beaktas samt att en prövning ska göras från både gäldenärens och borgenärens perspektiv. Det är således hela skuldförhållandet som ska bedömas.¹⁴⁵ En bedömning ska göras i varje enskilt fall med beaktande av samtliga relevanta omständigheter. Finansdepartementet anger att det särskilt ska tas hänsyn till om det handlar om "slussning, kapitalets ursprung, beskattningsnivån hos mottagaren eller om det är egenupparbetade medel som lånas ut" samt huruvida ett företag med stora underskott och som saknar medel att låna ut ändå agerar långivare. Vidare ska det undersökas hur strukturen ser ut, om olika hybridinstrument eller hybridföretag använts och om nya företag har bildats för att inneha lånefordran. Vid omständigheten huruvida olika hybrider har använts måste hänsyn tas till att situationerna kan neutraliseras genom tillämpningen av de föreslagna reglerna om hybrida mismatchningar. Fortsättningsvis anser finansdepartementet att hänsyn bör tas till den särskilda skattesituation som företag som kan göra avdrag för utdelning befinner sig i. Detta har varit en omständighet som ska beaktas sedan införandet av ränteavdragsbegränsnings-

¹⁴³ Prop. 1999/2000:2 del 1 s. 504.

¹⁴⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 162.

¹⁴⁵ Prop. 2012/13:1 s. 252.

reglerna år 2009 men togs uttryckligen bort år 2013. Omständigheten skulle ändå fortsättningsvis beaktas.¹⁴⁶ Vägledning kan i vissa fall hämtas från vilka skuldförhållanden som anses affärsmässigt motiverade vid tillämpningen av den så kallade ventilen då ett skuldförhållande som är affärsmässigt motiverat uttrycks inte borde kunna ifrågasättas utifrån nu diskuterade regel.¹⁴⁷

6.2.2.2 Möjligheten att lämna tillskott

Enligt nuvarande regler ska det uttryckligen särskilt beaktas om finansiering istället hade kunnat ske genom tillskott från det företag som innehar den aktuella fordran på företaget eller från ett företag som genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det låntagande företaget. Några remissinstanser ansåg vid ändringen år 2013 att tillskottsfinansiering överhuvudtaget inte bör vara en sådan omständighet som ska beaktas vid prövningen av ventilen och flera remissinstanser, bland annat Sveriges advokatsamfund, FAR och Skeppsbron Skatt, var kritiska till ändringen. Sveriges advokatsamfund uttryckte att många företag företrar koncerninterna lån framför tillskott eftersom lånen kan ges genom beaktande av mindre formalia och då begränsningarna kring möjligheterna att amortera och betala ränta är färre. FAR var skeptisk till huruvida Skatteverket regelmässigt skulle anföra att företaget istället borde mottagit ett tillskott. Skeppsbron Skatt menade att dels likviditetsskäl, dels aktiebolagsrättsliga skäl kan avgöra finansieringsform och inte bara möjligheten till ränteavdrag. Trots att regeringen konstaterade att det kan vara administrativt komplicerat att undersöka huruvida tillskott skulle kunna ha lämnats infördes uttryckligen en bestämmelse att huruvida tillskott skulle kunnat lämnas ska beaktas.¹⁴⁸

Denna bestämmelse föreslår finansdepartementet uttryckligen ska tas bort ur lagtexten då den lagstadgade tillskottsregeln har fått en alltför strikt tillämpning. Kapitaltillskottsmöjligheten bör dock fortfarande vara en omständighet som ska beaktas och bör ges en särskild tyngd vid finansiering av koncerninterna förvärv. Detta på grund av att HFD har gjort bedömningen att koncerninterna förvärv som finansieras med koncerninterna lån inte innebär någon ökad skuldbelastning för koncernen som helhet, men kan medföra en lägre skattekostnad, vilket gör att sådana omstruktureringar i de allra flesta fall istället kan ske genom tillskott.¹⁴⁹ Finansdepartementet uttrycker att i övriga fall bör dock möjligheten att lämna kapitaltillskott inte till-

¹⁴⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 162.

¹⁴⁷ Prop. 2012/13:1 s. 253.

¹⁴⁸ Prop. 2012/13:1 s. 263.

¹⁴⁹ HFD 2011 ref. 90 I-V, HFD 2011 mål nr. 7649–09, HFD 2012 not. 3 och HFD 2012 ref. 6.

mätas större betydelse än någon annan omständighet vid bedömningen av affärsmässighetskriteriet.¹⁵⁰ Bedömningen av om tillskott skulle kunna lämnats ska inte bara göras utifrån det långgivande och det låntagande företaget utan på på intressegemenskapsnivå.¹⁵¹

Finansdepartementet uttrycker att vägledning avseende hanteringen av kapitaltillskott bör hämtas från propositionen till nuvarande regler. I propositionen anfördes att omständigheten att hänsyn ska tas till huruvida tillskott skulle kunna lämnats innebär inte att lånet rent faktiskt ska ersättas av ett tillskott utan det är en endast att *möjligheten* att lämna tillskott ska beaktas.¹⁵² Om det långgivande företaget har fått ett tillskott för att kunna lämna ett lån, tillskjuter sin fordran till ett annat företag inom intressegemenskapen eller hade kunnat lämna tillskott istället för ett lån är det inte affärsmässigt, eller med andra ord anses då skulden tillkommit för att uppnå skattefördelar.¹⁵³ Något som vidare ska beaktas är om det finns faktiska juridiska hinder mot att lämna kapitaltillskott samt om affärsmässiga överväganden i stor utsträckning skulle påverkas negativt av ett tillskott.¹⁵⁴ På motsvarande sätt som var avsikten med 2013 års tillskottsregel, ska även andra omständigheter som påverkar om det är möjligt att lämna tillskott beaktas.¹⁵⁵

6.2.2.3 Kortfristiga skulder

Gällande kortfristiga skulder noterar finansdepartementet att dessa normalt är affärsmässigt motiverade och att sådana skuldförhållanden därmed inte omfattas av ränteavdragsbegränsningen.¹⁵⁶ En kortfristig skuld är en skuld som har en löptid på högst ett par månader. En stor investering är i normalfallet inte en kortfristig skuld. Som i alla övriga fall ska en prövning i varje enskilt fall göras och alla omständigheter som legat till grund för skuldförhållandet måste beaktas.

Vägledning ska enligt finansdepartementet även i detta fall hämtas från förarbetena till de nuvarande reglerna.¹⁵⁷ Finansdepartementet diskuterar huruvida internbanksverksamhet och cashpool-verksamhet kan anses innefatta kortfristiga skulder. Som tidigare nämnts är en internbank ett särskilt företag inom intressegemenskapen som ansvarar för stor del av den finansiella

¹⁵⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 324.

¹⁵¹ Finansdepartementets promemoria, s. 163.

¹⁵² Prop. 2012/13:1 s. 261.

¹⁵³ Finansdepartementets promemoria, s. 162 f.

¹⁵⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 163.

¹⁵⁵ Prop. 2012/13:1 s. 260 ff.

¹⁵⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 162.

¹⁵⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 324.

verksamheten inom koncernen. Internbanksverksamhet bedrivs ofta i syfte att få en effektiv likviditetshantering inom koncernen vilket ofta är ett affärsmässigt skäl för skuldförhållandet. En bedömning måste dock ske i det enskilda fallet och det går inte att automatiskt dra slutsatsen att samtliga transaktioner som sker via en samordnad internbank är affärsmässiga. Gällande cash-pool-verksamheter krävs det, för att skuldförhållandet ska beaktas som kortfristigt, att det handlar om ”normal” cash-pool-verksamhet. Denna bedömning görs utifrån det bakomliggande syftet med verksamheten. Det är fråga om normal cash-pool-verksamhet om det rör sig om ett kortfristigt behov eller tillskjutande av likviditet samt att det rör sig om en balans som ständigt fluktuerar. Om syftet istället är att göra större investeringar är det normalt inte ett kortfristigt lån.¹⁵⁸

6.2.2.4 Förvärv av delägarrätter

Avseende förvärv av delägarrätter bedömer finansdepartementet det ändamålsenligt att behålla en liknande regel som den nuvarande men att det är tillräckligt, med hänsyn till att andra ränteavdragsbegränsningsregler införs, att regeln enbart träffar interna förvärv av delägarrätter. Med hänvisning till de övriga ränteavdragsbegränsningsreglerna som föreslås införs menar finansdepartementet att en ändring från *huvudsakligen* till ett lägre kriterium är ändamålsenligt. Syftet med regeln är att neka avdrag om förvärvet inte har skett av ”genuint affärsmässiga skäl”.¹⁵⁹ En nivå som övervägdes var att ändra till att förvärvet i ringa grad ska vara affärsmässigt motiverat. Detta uttrycker finansdepartementet dock inte är ändamålsenligt då det i en sådan situation inte är fråga om ett genuint affärsmässigt skäl. Finansdepartementet föreslår därför att ändringen bör göras till att förvärvet ska vara *väsentligen* affärsmässigt motiverat och detta ska även gälla om skuldförhållandet inte uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Finansdepartementet konstaterar slutligen kort att ”regeln bedöms vara förenlig med FEUF”.¹⁶⁰

Finansdepartementet anser vidare att regeln om tillfälliga lån bör behållas och avdragsrätten således bör begränsas om den tillfälliga skulden avser förvärv av en delägarrätt från ett företag inom intressegemenskapen och att förvärvet inte är väsentligen affärsmässigt.¹⁶¹ Det som avses med ett tillfälligt lån är en situation då en skuld till ett företag inom intressegemenskapen har ersatt ett tillfälligt externt lån. Dessa regler har införts för att hindra kringgående av

¹⁵⁸ Prop. 2012/13:1 s. 258.

¹⁵⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 164.

¹⁶⁰ Finansdepartementets promemoria, s. 165.

¹⁶¹ Finansdepartementets promemoria, s. 165.

ränteavdragsbegränsningsreglerna genom att först uppta ett externt lån i samband med ett förvärv av en delägar rätt från företag inom intressegemenskapen för att sedan ersätta lånet med ett externt lån.

6.2.3 Back-to-back-regeln

Reglerna som rör vissa externa skulder, så kallade back-to-back-lån, har till syfte att motverka kringgåenden genom att en extern långivare används som mellanhand vid exempelvis ett förvärv.¹⁶² Det kan ske genom att ett företag i intressegemenskapen lånar ut pengar till den externa långivaren och därigenom får en fordran. Den externa långivaren lånar i sin tur ut pengarna till ett företag inom intressegemenskapen.

Trots att en generell ränteavdragsbegränsningsregel föreslås träda ikraft bedömer finansdepartementet att det är nödvändigt att ha kvar back-to-back-regeln för att motverka skatteplanering med ränteavdrag. Enligt nu gällande regler omfattas förvärv av en delägar rätt från ett företag i intressegemenskapen eller i ett företag som efter förvärvet ingår i intressegemenskapen av begränsningarna. Som framgått ovan kan skatteplanering med interna lån ske på många olika sätt. Skatteverket är av uppfattningen att det är ändamålsenligt, för att minska kringgåenden av reglerna, att även utvidga back-to-back-regeln så att den gäller alla interna lån.¹⁶³ Finansdepartementet instämmer med Skatteverkets bedömning och motiverar utvidgningen med att den riktade ränteavdragsbegränsningsregeln föreslås begränsas till situationer där det handlar uteslutande eller så gott som uteslutande om att uppnå skattefördelar.¹⁶⁴ Back-to-back-regeln föreslås gälla vid tillämpningen av dels den riktade ränteavdragsbegränsningsregeln och dels förvärv av delägar rätter. De omständigheter som ska beaktas enligt de ovan nämnda reglerna ska även beaktas gällande tillämpningen av back-to-back-regeln. Hänsyn måste dock tas till att förutsättningarna kan skilja sig åt något eftersom det är en extern part inblandad.¹⁶⁵

7 Analys av finansdepartementets förslag

En bra utformning av riktade ränteavdragsbegränsningsregler är enligt min uppfattning av avgörande betydelse eftersom en prövning utifrån dessa regler kommer att behöva ske i alla situationer oavsett om ränteutgiften träffas av den generella regeln eller reglerna om hybrida mismatchningar. Finansdepartementet uttrycker att det först ska göras en prövning enligt de

¹⁶² Finansdepartementets promemoria, s. 166.

¹⁶³ Skatteverkets promemoria den 10 jan 2017.

¹⁶⁴ Finansdepartementets promemoria, s. 167.

¹⁶⁵ Prop. 2012/13:1 s. 266 ff.

riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna och sedan enligt reglerna om hybrida mismatchningar.¹⁶⁶ Om avdrag inte får göras enligt dessa regler är det bara eventuella kvarvarande ränteutgifter som prövas mot den generella ränteavdragsbegränsningsregeln.

I svensk intern rätt är en grundläggande princip att räntor får vara avdragsgilla, till skillnad från andra utgifter, inte behöver vara utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomsten, 16 kap. 1 § 1 st. IL. Detta innebär i princip att det måste finnas en uttrycklig reglering för att ränteavdrag ska nekas. Enligt den centrala skatterättsliga legalitetsprincipen måste reglerna vara förutsägbara, precisa och bestämda. Reglerna bör således vara enkla att tillämpa och därmed inte innehålla svårtolkade rekvisit. En fördel är vidare om reglerna känns igen internationellt för att skapa en investeringsvilja i Sverige och för att göra Sverige konkurrenskraftigt. Slutligen får reglerna inte stå i strid med EU-rätten. Enligt min uppfattning går det att ifrågasätta om de föreslagna reglerna uppfyller legalitetsprincipens krav, om de är tillräckligt igenkännbara internationellt samt om reglerna inte faktiskt står i strid med EU-rätten.

7.1 Den skatterättsliga legalitetsprincipen

7.1.1 Subjektiva rekvisit

Statistik från Statistiska Centralbyrån visade på en minskning av företagens interna nettoskuld år 2012 vid utländska investeringar i Sverige genom konvertering via aktieägartillskott till eget kapital. Minskningen bedömdes bero på de ytterligare begränsningar som skulle träda ikraft år 2013.¹⁶⁷ Även de interna lånen bedömdes minska kraftigt under åren 2012 till 2014.¹⁶⁸ Många av de kringgåenden som uppmärksammades innan 2013 års ändring av reglerna, exempelvis gällande försäljning av interna fordringsrätter, lån för vinstutdelning och ränta på upplupen ränta, ansågs de nuvarande reglerna i många fall förhindra.¹⁶⁹ Trots att nuvarande regler har bedömts träffa många av de situationer som de ursprungliga reglerna inte gjorde, och att reglerna därmed uppnått sitt syfte, går det enligt min bedömning att ifrågasätta huruvida de nuvarande reglerna är förutsägbara, precisa och bestämda. Om så inte är fallet utgör detta ett allvarligt problem då de föreslagna reglerna till stor del innehåller samma subjektiva rekvisit som de nuvarande reglerna.

¹⁶⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 138 f.

¹⁶⁷ Skatteverkets promemoria den 20 januari 2014, s. 8.

¹⁶⁸ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 3.

¹⁶⁹ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 3 och 22.

Skatteverket har funnit flera indikationer på att det råder stor osäkerhet kring tillämpningen av nuvarande regler. Indikationerna är bland annat att företagen har ställt ett stort antal frågor till Skatteverket, Skatterättsnämnden har fått in ett stort antal ansökan om förhandsbesked, HFD har undanröjt de förhandsbesked som Skatterättsnämnden meddelat i frågan, det finns endast ett fåtal domar från förvaltningsrätt och kammarrätt och EU-kommissionen har riktat kritik mot de svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna. Flera rekvisit i nuvarande regler har även ansetts vara vaga och oprecist utformade vilket har medfört att reglerna upplevs oklara och svårtillämpade.¹⁷⁰ Även finansdepartementet anger uttryckligen, genom hänvisning till Skatteverkets rapport från den 10 januari 2017, att flera rekvisit i de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna är svårtillämpade och att nuvarande undantagsregler därför bör ersättas för att inte ”komplisera systemet i onödan”.¹⁷¹ Trots denna uppfattning väljer finansdepartementet att föreslå att flera av dessa begrepp behålls, men genom en annan utformning av själva lagbestämmelserna. Finansdepartementet motiverar reglernas utformning med motverkandet av skatteplanering och skyddandet av den svenska skattebasen.¹⁷² Den osäkerhet som föreligger avseende tillämpningen av nuvarande regler anser jag i enlighet med flera remissinstanser, däribland Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenskt näringsliv och Sveriges advokatsamfund, riskera att fortsättningsvis finnas kvar vid en tillämpning av de föreslagna reglerna i och med att de subjektiva rekvisit som bedömts svårtillämpade, vaga och opreciserade i allt väsentligt behålls i förslaget.

Ett regelverk som innehåller subjektiva rekvisit i form av vaga och opreciserade begrepp medför ett stort tolkningsutrymme. Detta kan i sin tur i många fall innebära att bedömningen huruvida avdrag ska medges eller ej riskerar att bli godtycklig och att reglerna riskerar att bli nästintill omöjliga att tillämpa på ett rättssäkert sätt.¹⁷³ Vidare bidrar oklarheten till förekomsten av en stor mängd processer. Förutsägbarheten är en central del i det svenska skattesystemet och genom att ha ett regelverk där avdrag kan nekans efter en nästintill skönsmässig bedömning riskerar förtroendet för det svenska skattesystemet att skadas. Vidare riskerar den utländska investeringsviljan i Sverige minska och Sverige riskerar därmed att bli mindre konkurrenskraftigt. Det är enligt min bedömning därför av yttersta vikt att subjektiva rekvisit så som *den*

¹⁷⁰ Skatteverkets promemoria den 12 januari 2016, s. 4 och 19 och Skatteverkets promemoria den 10 januari 2017, s. 20.

¹⁷¹ Finansdepartementets promemoria, s. 160.

¹⁷² Finansdepartementets promemoria, s. 161.

¹⁷³ Hultqvist, *Hur vag får en skattelag vá*, s. 17.

som faktiskt har rätt till inkomsten, det hypotetiska testet, väsentlig skatteförmån och affärsmässigt motiverat antingen tas bort i de nya föreslagna reglerna eller att det uttryckligen preciseras vad som avses med dessa begrepp. Nedan följer en analys av de subjektiva rekvisit som enligt min och flera remissinstansers uppfattning bedömts vara svårtillämpade och vaga.

7.1.1.1 Den som faktiskt har rätt till inkomsten och det hypotetiska testet

Avseende vad som avses med den som faktiskt har rätt till inkomsten och det hypotetiska testet uttrycker finansdepartementet inledningsvis, som ovan anförts, att vägledning ska hämtas från förarbetena till de ursprungliga reglerna. Det som varit oklart vid tillämpningen av de nuvarande reglerna torde således enligt min bedömning även fortsättningsvis vara oklart gällande föreslagna regler. De huvudsakliga problem som uppmärksammas och som gjort det svårt att bedöma vem som faktiskt har rätt till inkomsten är bland annat det faktum att uttrycket ska motsvara det oreglerade uttrycket *the beneficial owner*, att det finns komplicerade lånestrukturer samt att det inte alltid är identiska lån som slussas vidare. Avseende det hypotetiska testet är det framförallt den kunskap som krävs avseende andra staters olika skatteregler och olika skattesystem som vållar problem. Exempelvis kan dispositiva regler och regler om rulings göra testet svårbedömt.

7.1.1.2 Kvantitativ bedömning av vad som är affärsmässigt

Vad som är affärsmässigt respektive skattemässigt är inte heller helt klarlagt och har varit föremål för en omfattande diskussion.¹⁷⁴ Vid införandet av de ursprungliga reglerna fastslogs det att vid affärsmässiga skäl ska det ligga ”sunda företagsekonomiska och affärsmässiga överväganden – utöver eventuella skatteeffekter – bakom de transaktioner som ska bedömas”.¹⁷⁵ Det krävs således att de affärsmässiga skälen är överordnade de skattemässiga skälen. Det har dock ifrågasatts om det inte egentligen är avsett att skattemässigt ska inrymmas i uttrycket affärsmässiga skäl.¹⁷⁶ Flera remissinstanser uttryckte vid tillkomsten av ränteavdragsbegränsningsreglerna att införandet av ett så vagt begrepp som affärsmässigt motiverat riskerar att det blir en ”fiskal, skönsmässig och oförutsägbar” tillämpning av uttrycket.¹⁷⁷ Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet lämnar ett, enligt min åsikt, lämpligt förslag om

¹⁷⁴ Hultqvist, *Affärsmässigt motiverat – en analys av bestämmelserna om ränta på koncerninterna lån*, s. 122–141, Kovacs Kal, *En säkerhetsventil utan säkerhet – en analys av rekvisitet “affärsmässigt motiverat” i 24 kap. 10 e § IL*, s. 229–247 och Hultqvist, *Förhandsbesked om ränteavdragsbegränsningen*.

¹⁷⁵ Prop. 2008/09:65 s. 68.

¹⁷⁶ Prop. 2008/09:65, s. 115 och Hultqvist, *Affärsmässigt motiverat – en analys av bestämmelserna om ränta på koncerninterna lån*, s. 130.

¹⁷⁷ Prop. 2008/09:65.

att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna istället skulle kunna prövas mot begreppet *rent konstlade upplägg*. Detta skulle innebära att den subjektiva avsikten med skatteplaneringen fortfarande beaktas men att reglerna innehåller begrepp som har en tydlig internationell förankring och där praxis redan finns utarbetad inom EU.

HFD uttryckte i flera avgöranden från år 2011 att det bör skiljas mellan organisatoriska och affärsmässiga skäl.¹⁷⁸ Interna omstruktureringar uttrycktes i de allra flesta fall kunna ske genom tillskott. Interna förvärv som föregåtts av ett externt förvärv kunde dock i regel anses vara affärsmässiga om det interna förvärvet tidsmässigt och i övrigt framstod som endast ett led i att foga in det förvärvade bolaget i intressegemenskapen. Skatteverket uttrycker i sitt remissvar osäkerhet kring hur förslaget förhåller sig till HFD:s tidigare praxis och Kammarrätten i Göteborg uttrycker i sitt remissvar en önskan om att det förtydligas huruvida HFD:s uppdelning mellan affärsmässiga och organisatoriska skäl ska upprätthållas. Enligt min uppfattning råder det stor osäkerhet kring om denna praxis är tillämplig på de föreslagna reglerna.

Något som enligt min uppfattning kan utgöra ett problem utifrån legalitetsprincipen är dels att Skatteverket har inställningen att om ränteinkomsten skulle beskattats med en procentsats som är understigande Sveriges procentsats på 22 procent presumeras förfarandet vara skattedrivet och dels att om företaget kan välja att beskattas med mer än tio procent föreligger också en presumtion att förfarandet är skattedrivet. Det är fortfarande företaget som ska visa att förutsättningarna för avdrag är uppfyllda och det krävs enligt Skatteverket omfattande utredning för att bryta presumtionen.¹⁷⁹ Detta är något som har visat sig vara en mycket svår uppgift.

Det kvantitativa begreppet huvudsakligen har vidare vållat stora tillämpningssvårigheter. Det har visat sig inte helt lätt för företagen att avgöra när skuldförhållandet uppkommit som huvudsakligt skäl för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. HFD kom i ett mål från år 2012 fram till, vid tillämpningen av 2009 års regler, att företaget ifråga hade rätt till avdrag för ränteutgifter enligt ventilen då skulden som låg till grund för ränteutgiften ansågs till mer än 75 procent vara affärsmässig då det i grunden var fråga om ett externt förvärv.¹⁸⁰ Förvaltningsrätten i Stockholm prövade den 13 februari 2017 om samma skuld, men enligt 2013 års regler, kunde anses ha uppkommit till 75 procent för att intressegemenskapen skulle få en

¹⁷⁸ HFD 2011 ref. 90 I-V.

¹⁷⁹ Finansdepartementets promemoria, s. 161.

¹⁸⁰ HFD 2012 not. 23.

väsentlig skatteförmån.¹⁸¹ Förvaltningsrätten ansåg att HFD:s praxis från 2011 inte var tillämplig då nuvarande regler träffar alla skuldförhållanden. Förvaltningsrätten konstaterade att syftet med ändringen år 2013 var att förhindra avancerad skatteplanering genom att skärpa lagstiftningen då den tidigare lydelsen inte varit tillräcklig för att uppnå detta syfte. Denna motivering går enligt min mening att ifrågasätta utifrån ett logiskt resonemang. Samma bedömning ska göras enligt förarbetena till 2013 års regler och syftet var inte att skärpa reglerna i den nämnda bemärkelsen utan ändringen skedde för att fler situationer skulle falla in inom tillämpningsområdet för ränteavdragsbegränsningsreglerna. Förvaltningsrätten kom fram till att det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet hade uppkommit varit att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån och att undantaget från tioprocentsregeln därmed var tillämpligt. Avdrag nekades. Samma skuldförhållande bedömdes således på två olika sätt vilket enligt min bedömning tyder på att reglerna är oklara och svårtillämpade.

Carina Terenius Jilkén har i en artikel från år 2014 uppmärksammat, genom att studera Skatteverkets dialogsvar, att Skatteverket har publicerat ställningstaganden som innehåller exempel som kan appliceras på så många olika situationer att tillämpningen blir ”spretig och ytterst svårtillgänglig”¹⁸². Terenius Jilkén menar att ”Skatteverkets tillämpning av reglerna är högst skönmässig och fullständigt omöjlig att förutse för den skattskyldige” samt att Skatteverket nekar avdrag utan vidare motivering. Skatteverket motiverar sällan vad som utgör skatteförmånen. Att inte ha någon tydlig och enhetlig vägledning kring tillämpningen av reglerna samt att det i förarbetena endast hänvisas till generella och ej uttömmande kriterier torde i realiteten kunna medföra en nästintill godtycklig bedömning. Detta är enligt min bedömning ett stort problem utifrån den skatterättsliga legalitetsprincipen.

I ett mål från den 12 januari i år, rörande tillämpningen av 2013 års regler, konstaterade Förvaltningsrätten i Stockholm att det avgörande för bedömningen i det fallet var bland annat det högt ställda kravet på att det *huvudsakliga* skälet till att skuldförhållandet hade uppkommit var att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån.¹⁸³ Förvaltningsrätten ansåg således att kravet enligt nuvarande regler var högt ställt. Detta krav föreslås höjas genom att avdrag ska nekas om skuldförhållandet *uteslutande eller så gott som uteslutande* uppkommit

¹⁸¹ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16.

¹⁸² Terenius Jilkén, *Skatteverkets dialogsvar om ränteavdrag*, s. 211 f.

¹⁸³ Förvaltningsrätten i Stockholm den 12 januari 2017, mål nr. 1683–16, s. 16.

för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån och avseende förvärv av delägar-
rätter att avdrag endast får göras om förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat. Finans-
departementet föreslår således en ändring från ett kvantitativt begrepp till ett annat kvantitativt
begrepp med enbart förtydligandet att med uteslutande eller så gott som uteslutande avses 90–
95 procent upp till 100 procent. Detta högre krav avser medföra att färre skuldförhållanden
träffas av ränteavdragsbegränsningsreglerna och att fler företag därmed medges avdrag. Det är
dock inte närmare kommenterat vad som är affärsmässigt motiverat än att vägledning ska
hämtas från förarbetena till nuvarande lagstiftning men med den skillnaden att de situationer
som nu ska träffas är sådan aggressiv skatteplanering med ränteavdrag som är särskilt angelägen
att förhindra. Samma omständigheter som prövas enligt nuvarande regler ska prövas enligt före-
slagna regler. Enligt min analys går det därmed att ifrågasätta huruvida det högre kravet faktiskt
kommer att innebära någon reell förändring samt om ändringen kanske till och med skapar ännu
större osäkerhet.

För tillfället bedömer Skatteverket enbart skuldförhållandet isolerat och tar inte hänsyn till bak-
grunden till skulden vilket enligt min bedömning tyder på att ett förhöjt krav inte kommer att
innebära någon egentlig skillnad. Min uppfattning är att det inte går, eller i vart fall är mycket
svårt, att avgöra utifrån en procentsats vad som är affärsmässigt motiverat eller vad som utgör
en väsentlig skatteförmån. Att väga skäl mot varandra torde vara en i princip omöjlig uppgift
när det inte är fråga om mätbara storlekar utan kvantifieringen måste i praktiken innebära
gissningar och godtyckliga bedömningar.¹⁸⁴ Den föreslagna ändringen, från ett kvantitativt
begrepp till ett annat kvantitativt begrepp, kommer enligt min bedömning varken medföra att
bedömningen blir enklare att göra eller att tillämpningen blir mindre godtycklig. Detta
resonemang anförs av ett flertal remissinstanser, bland annat Husqvarna AB. Skatteverket
uttrycker i sitt remissvar att de ej kan ange vad förändringen kommer att innebära.

Finansdepartementet uttrycker att inskränkningen förväntas innebära en betydande lättnad för
de allmänna förvaltningsdomstolarna i förhållande till idag.¹⁸⁵ Även bedöms förslaget innebära
en kostnadsminskning för företagen med 53 miljoner kronor utifrån konstaterandet att frågor
avseende de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna är vanliga.¹⁸⁶ Förslagets påverkan på
regelbördan anser jag går att ifrågasätta utifrån ovan förda resonemang. Regelrådet anger i sitt

¹⁸⁴ Hultqvist, *Affärsmässigt motiverad – en analys av bestämmelserna om ränta på koncerninterna lån*.

¹⁸⁵ Finansdepartementets promemoria, s. 310.

¹⁸⁶ Finansdepartementets promemoria, s. 258.

remissvar att finansdepartementets uppgifter är bristande i detta anseende och att det inte går att utesluta att det även fortsättningsvis kommer att krävas kvalificerade juridiska bedömningar. Flera remissinstanser anser att den insnävning som finansdepartementet föreslår inte innebär någon förändring utan att ovan nämnda problematik kvarstår. Sveriges advokatsamfund anger i sitt remissvar att den så kallade insnävningen är rent teknisk och Svenskt Näringsliv uttrycker att sett till samtliga ändringar innebär förslaget i praktiken inte ens en insnävning. Svenskt Näringsliv är även av uppfattningen att de nya moment och begrepp som föreslås införas enbart kommer att öka komplexiteten och osäkerheten kring tillämpningen av reglerna. Jag instämmer i dessa uttalanden.

Att tillskott uttryckligen tas bort från lagtexten är enligt min åsikt positivt då tillskottsregeln, som finansdepartementet också anser, har fått för stor betydelse. Huruvida kapitaltillskott skulle kunna lämnats ska dock ändå beaktas trots att detta uttryckligen tas bort från bestämmelsen vilket gör att frågan uppkommer om lagändringen faktiskt kommer att få någon effekt. Domstolarna tycks ha fäst avgörande vikt vid att det uttryckligen anges i lagtexten vilket enligt min bedömning tyder på att förslaget och finansdepartementets uttalande skulle kunna få effekt.¹⁸⁷ Dock instämmer jag i Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitets inställning att det skapar osäkerhet att finansdepartementet föreslår att ta bort regeln men att kapitaltillskott ändå ska beaktas.

7.1.2 Avsaknad av praxis

Avsaknaden av praxis bidrar till att det råder stor osäkerhet kring hur ränteavdragsbegränsningsreglerna ska tillämpas. HFD har undanröjt ett stort antal förhandsbesked och avvisat ansökningarna.¹⁸⁸ Ett undanröjt förhandsbesked utgör inte rättspraxis då det inte längre existerar. HFD:s motivering till att förhandsbeskeden undanröjdes var att prövningen om undantaget från tioprocentregeln måste göras utifrån de omständigheter som sökanden väljer att presentera. Det är således en mängd omständigheter, inte bara hänförlig till sökanden, som måste vara klarlagda och det rör sig därför om utpräglade utrednings- och bevissvårigheter som inte lämpar sig för prövning inom ramen för ett förhandsbesked. Att HFD har undanröjt förhandsbeskeden har försvårat för alla inblandade parter möjlighet att förstå hur reglerna ska tolkas och tillämpas genom att varken reglernas räckvidd eller tillämpningsområde går att pröva

¹⁸⁷ Förvaltningsrättens i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16.

¹⁸⁸ HFD 2014 mål nr. 2674–14, 4217–14 och HFD 2015 mål nr. 3853–14, 4201–14, 5837–14, 6634–14, 2706–14, 2876–14, 4212–14, 4213–14, 4216–14, 42–15, 46–15, 4217–14.

inom ramen för förhandsbeskedsinstitutet då risken är att förhandsbeskeden undanröjs av HFD.¹⁸⁹ Genom att samma omständigheter enligt finansdepartementet ska läggas till grund för bedömningen och att därmed samma subjektiva bedömning ska göras, med undantag för ett annat kvantitativt begrepp, är min analys att förhandsbeskedsinstitutet även fortsättningsvis i praktiken är stängt. Denna analys delas av flera remissinstanser, däribland Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet och Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet som även anser att detta är olyckligt. Att få ett ärende slutligen avgjort av domstol kan ta mycket lång tid, upp till tio år. Att Skatterättsnämnden inte skulle kunna meddela förhandsbesked avseende de nya reglerna är enligt min uppfattning negativt utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv.

7.2 Reglernas förenlighet med EU-rätten

Medlemsstaterna är skyldiga att iaktta EU-rätten vid utövandet av sin kompetens. Etableringsfriheten i artikel 49 i Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt ("FEUF") ger bland annat alla medborgare inom EU en rätt att starta och utöva verksamhet på en annan stats territorium. Enligt artikel 54 i FEUF innebär detta en rätt för företag att utöva sin verksamhet i den berörda medlemsstaten genom ett dotterföretag eller genom en filial. Reglerna om etableringsfriheten gäller enbart inom EU medan reglerna om den fria rörligheten för kapital även gäller i förhållande till tredje land. Ränteavdragsbegränsningsreglerna rör förhållandet att företag är i intressegemenskap varför reglerna om etableringsfriheten ska tillämpas.

För att ett hinder mot etableringsfriheten ska föreligga krävs det inledningsvis att det är fråga om ett gränsöverskridande moment. Frågan blir därefter om den internationella situationen behandlas sämre än en motsvarande inhemsk situation. Om så är fallet föreligger ett hinder. Hinder kan rättfärdigas med hänsyn till bland annat motverkandet av skatteflykt, den välavvägda fördelningen av beskattningsrätten samt skattesystemets inre sammanhang. Om hindret är rättfärdigat krävs det att reglerna är proportionerliga, vilket innebär att de inte får gå längre än vad som krävs för att upprätthålla sitt syfte.

7.2.1 2009 års regler

Ett flertal av remissinstanserna anförde vid införandet av ränteavdragsbegränsningsreglerna år 2009 att det framstod som *uppenbart* att förslaget gick utöver vad som var nödvändigt för att uppnå syftet med reglerna då EU-domstolen (före detta EG-domstolen) endast hade accepterat

¹⁸⁹ Våljemark, *EU-kommissionens formella underrättelse: De svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna och EU-rätten – var står vi nu?**, s. 211.

inskränkningar i etableringsfriheten om reglerna som var föremål för prövning hade som ändamål att hindra rent konstlade upplägg utan någon ekonomisk grund och med enda syfte att undvika skatt.¹⁹⁰ Om begreppet huvudsakligen togs bort från bestämmelsen uttryckte remissinstanserna att bestämmelsen borde vara förenlig med EU-rätten.¹⁹¹ Regeringen anförde att undantagen som föreslogs gav en möjlighet att få avdrag om mottagaren beskattades med en viss lägsta nivå eller om det fanns huvudsakligen affärsmässiga skäl. Dessa undantag uttrycktes inte tillkommit av EU-rättsliga skäl utan syftet var att förenkla för företagen genom att normal affärsverksamhet i så stor utsträckning som möjligt skulle kunna bedrivas. Förutsättningarna för lägsta nivån samt för vad som utgör affärsmässiga skäl är desamma oavsett om det är fråga om ett svenska eller utländskt subjekt konstaterade regeringen.¹⁹² Regeringen motiverade vidare reglerna med att tillämpningsområdet begränsades till att gälla interna förvärv och genom att tioprocentsregeln avsågs träffa de flesta fall fanns det fog för en restriktiv undantagsregel. Regeringen anförde vidare att syftet bakom ränteavdragsbegränsningsreglerna var att förhindra att den svenska skattebasen eroderades varför rekvisitet *huvudsakligen* var lämpligt. Regeringen bedömde därför att de ursprungliga reglerna inte stod i strid med etableringsfriheten.¹⁹³

HFD avgjorde flera mål år 2011 där de ursprungliga reglernas förenlighet med EU-rätten behandlades av domstolen.¹⁹⁴ Inför avgörandet inhämtade HFD inte något förhandsavgörande från EU-domstolen. HFD ansåg att utifrån etableringsfriheten skulle tioprocentsregeln kunna ifrågasättas men kom fram till, genom att tolka ett rättsfall från EU-domstolen motsatsvis, att tioprocentsregeln inte uppställer något krav på att beskattning av räntor ska ske i Sverige utan att även räntor som beskattas i utlandet också undantas.¹⁹⁵ Domstolen ansåg därför att EU-domstolens resonemang inte kunde överföras på de svenska reglerna.¹⁹⁶ HFD anförde vidare att EU-domstolen i ett mål avseende de finska koncernbidragsreglerna¹⁹⁷ ansåg att en medlemsstat kunde villkora rätten till avdrag för koncernbidrag genom att uppställa krav på hur koncernbidraget ska behandlas i den andra staten. Domstolen uttryckte att "[d]et förhållandet att avdragsbegränsningsreglerna är tillämpliga på räntebetalningar till mottagare i länder där räntor

¹⁹⁰ C-524/04 *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*.

¹⁹¹ Prop. 2008/09:65 s. 69.

¹⁹² Prop. 2008/09:65 s. 71.

¹⁹³ Prop. 2008/09:65 s. 68 ff.

¹⁹⁴ HFD 2011 ref. 90 II-V.

¹⁹⁵ C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*.

¹⁹⁶ Prop. 2012/13:1 s. 269 f.

¹⁹⁷ C-231/05 *Oy AA*.

beskattas lägre än med tio procent, men inte på räntebetalningar till mottagare i Sverige som betalar full bolagsskatt på mottagna räntor, får enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening anses vara just en sådan följd av olikheter i medlemsstaternas lagstiftning”.¹⁹⁸ HFD hade därmed avgjort frågan om de ursprungliga reglernas förenlighet med EU-rätten.

7.2.2 2013 års regler

Flera av remissinstanserna uttryckte inför 2013 års lagändring fortfarande viss osäkerhet kring hur de svenska reglerna förhöll sig till EU-rätten. Regeringen menade att utvidgningen av reglerna fortfarande innebar att samma bedömning skulle göras oavsett om det företag som har lämnat lånet hade hemvist i Sverige eller i en annan medlemsstat. Samma bedömning skulle också göras oavsett om det företag som vill göra avdraget var begränsat eller obegränsat skattskyldig i Sverige.¹⁹⁹ De föreslagna ändringarna år 2013 bedömde regeringen således inte stå i strid med FEUF. EU-kommissionen lämnade den 26 november 2014 en formell underrättelsetill den svenska regeringen där EU-kommissionen uttryckte att reglerna föreföll innebära en överträdelse av etableringsfriheten.²⁰⁰ I och med detta inledde kommissionen ett överträdelseförfarande mot Sverige. Om Sverige inte ändrar reglerna kan EU-kommissionen hänskjuta frågan vidare till EU-domstolen som ett sista steg i förfarandet varefter det kan bli fråga om en fördragsbrottstalan i EU-domstolen. Kommissionen gjorde gällande att ränteavdragsbegränsningsreglerna i realiteten inte tillämpas på inhemska koncerner utan innebär en begränsning av etableringsfriheten då utländska koncerner avskräcks från att etablera sig gränsöverskridande. Kommissionen ansåg att reglerna är lämpade att förebygga skatteflykt och kan motiveras med ett behov av att bibehålla en välavvägd fördelning av beskattningsrätten. Reglerna ansågs dock vara oproportionerliga, det vill säga att de går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå ändamålet med lagstiftningen.²⁰¹ Reglerna uppfyllde inte heller kraven på att vara rättssäkra då de inte är klara och precisa samt att tillämpningen inte heller är förutsägbar. Sverige lämnade svar den 20 februari 2015 med inställningen att reglerna inte stred mot EU-rätten.²⁰² Regeringen anslöt sig till den inställning som kom till uttryck i propositionen till 2013 års regler.²⁰³

¹⁹⁸ HFD 2011 ref. 90 II.

¹⁹⁹ Prop. 2012/13:1 s. 270.

²⁰⁰ Formell underrättelse – Överträdelsennummer 2013/4206.

²⁰¹ Finansdepartementets promemoria, s. 156.

²⁰² Finansdepartementets promemoria, Svar på formell underrättelse angående avdragsrätt för ränta på koncerninterna lån, 2015-02-20, Fi 2014/4205.

²⁰³ Prop. 2012/13:1 s. 268 f.

Skatterättsnämnden meddelade under 2014 och 2015 flera förhandsbesked avseende dels undantagsregelns förenlighet med EU-rätten, dels tillämpningsområdet för ventilen. Målen har undanröjts av HFD med motiveringen att det aktualiserades utpräglade utrednings- och bevis-svårigheter som inte lämpar sig att pröva inom ramen för ett förhandsbesked.

Förvaltningsrätten i Stockholm meddelade så sent som i februari²⁰⁴ respektive juni²⁰⁵ i år två domar avseende tillämpningen av de nuvarande reglerna. Avdrag nekades i båda målen. Förvaltningsrätten konstaterade i målet från februari att HFD:s resonemang i målen från år 2011 är allmänt hållet vilket skulle kunna medföra att resonemanget skulle kunna tillämpas på gällande mål. Dock konstaterade Förvaltningsrätten att nuvarande reglerna innehåller flera nya moment i form av bland annat nekad avdragsrätt trots beskattning med tio procent, det vill säga undantaget från tioprocentsregeln. Detta undantag kommer inte att tillämpas på räntebetalningar i en inhemsk situation avseende interna lån mellan företag som sinsemellan har rätt till koncernbidrag enligt IL genom att det, som ovan nämnts, inte anses uppkomma en väsentlig skatteförmån i dessa fall. Förvaltningsrätten konstaterar därför att HFD:s prövning år 2011 inte kan ”omfatta huruvida undantaget från tioprocentsregeln strider mot EU-rätten”.²⁰⁶ Ingen domstol har hittills inhämtat ett avgörande från EU-domstolen.

7.2.3 De föreslagna reglernas förenlighet med EU-rätten

Avseende de nu föreslagna reglerna konstaterar finansdepartementet endast kort i promemorian att de föreslagna utformningarna bedöms vara förenliga med FEUF.²⁰⁷ Detta går enligt min bedömning dock att ifrågasätta vilket också flertalet remissinstanser gör, bland annat Förvaltningsrätten i Stockholm och Sveriges advokatsamfund.

Första delen av prövningen om de föreslagna reglerna är förenliga med EU-rätten är huruvida det föreligger ett hinder. Prövningen om reglerna är förenliga med EU-rätten ska ske utifrån den sammantagna effekten. Som ovan nämnts träffas inte räntebetalningar inom inhemska företag i intressegemenskap av undantaget från tioprocentsregeln då det huvudsakliga skälet till ett sådant lån enligt förarbetena inte är att intressegemenskapen ska erhålla en väsentlig skatteförmån. I en motsvarande utländsk situation hade undantaget kunnat tillämpas varför undantaget från tioprocentsregeln innebär en negativ särbehandling av utländska företag då regeln

²⁰⁴ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16.

²⁰⁵ Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16.

²⁰⁶ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16, s. 16.

²⁰⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 161.

kan avhålla bolag från andra medlemsstater att etablera dotterbolag i Sverige.²⁰⁸ De svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna försvårar vidare för företag hemmahörande i Sverige att låna kapital från utländska långgivare samt försvårar för utländska långgivare att låna ut till låntagare från Sverige.²⁰⁹ Reglerna torde enligt min bedömning därmed utgöra ett hinder för etableringsfriheten.

Nästa steg i restriktionsprövningen är huruvida de hindrande reglerna kan rättfärdigas. En av de rättfärdigande grunder som kommissionen i sin underrättelse bedömde vara tillämplig var intresset av att motverka skatteflykt. En inskränkning enligt denna rättfärdigande grund måste syfta till att förhindra uppkomsten av rent konstlade upplägg som inte speglar den ekonomiska verkligheten och som vidtas ”i syfte att undvika skatt som normalt skall betalas på vinst från verksamhet som bedrivs inom det nationella territoriet”.²¹⁰ Huruvida de nuvarande svenska reglerna har ett sådant begränsat syfte ifrågasätts av den skiljaktige ledamoten Mattias Dahlberg i ett av de förhandsbesked från Skatterättsnämnden som undanröjts av HFD.²¹¹ Dahlberg uttrycker att genom att det kvantitativa begreppet *huvudsakligen* innebär att skuldförhållandet måste till minst 75 procent vara affärsmässigt motiverat gör det att om ett skuldförhållande endast till 50 procent är affärsmässigt motiverat nekas avdrag trots att det inte är fråga om ett rent konstlat upplägg. Dahlberg anser således att de nuvarande svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna träffar ett större område än rent konstlade upplägg. Gällande de av finansdepartementet föreslagna reglerna anser jag att det fortfarande föreligger en risk, om ändock mindre, att skuldförhållanden som till viss del är affärsmässigt motiverade ändå leder till nekat avdrag. De föreslagna reglerna kommer således enligt min analys att inte enbart träffa rent konstlade upplägg.

Den andra rättfärdigande grunden som kommissionen ansåg vara tillämplig och som accepterats i EU-domstolens praxis är bevarandet av den välavvägda fördelningen av beskattningsrätten. Denna rättfärdigande grund syftar till att företagen inte ska kunna välja i vilket land en utgift eller en intäkt ska tas upp. Som ovan nämnts är Skatteverkets inställning att ju lägre skattesats inkomsten skulle beskattats med desto starkare presumtion föreligger att förfarandet är skattedrivet. Detta oavsett om räntan är marknadsmässig. Vidare anser Skatteverket att om

²⁰⁸ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16, s. 16 och Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16, s. 8.

²⁰⁹ C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*.

²¹⁰ C-196/04 *Cadbury Schweppes*, p. 55-56 och C-524/04 *Thin Cap Group*, p. 74.

²¹¹ Skatterättsnämndens beslut den 10 juli 2014, dnr. 82-13/D.

företaget väljer att beskatta inkomsten med en skattesats på strax över tio procent föreligger också en presumtion att undantaget från tioprocentsregeln är tillämplig och att avdrag ska nekas. Undantag från dessa presumtioner medges endast i vissa väldigt begränsade fall och det är företaget som bär bevisbördan för att avdrag ska medges. Detta talar enligt min bedömning för att de föreslagna reglerna inte är utformade för att säkerställa Sveriges välavvägda fördelning av beskattningsrätten.

I ett nyss av EU-domstolen avgjort mål²¹² konstaterade EU-domstolen att regelverket ifråga innehöll en presumtion att moderbolag med ägare hemmahörande i tredjeländer bär bevisbördan för att ägarkedjan inte har som huvudsakligt syfte att dra nytta av ett undantag från skattskyldighet om utdelning sker från ett inhemskt dotterbolag. Presumtionen innebar att utländska företag behandlades sämre än inhemska vilket konstaterades utgöra ett hinder för den fria rörligheten. EU-domstolen prövade således inte om någon rättfärdigande grund var tillämplig utan konstaterade att sådana presumptionsregler inte kan motivera en inskränkning av etableringsfriheten.²¹³ Trots att målet rörde källskatt på utdelning torde samma resonemang enligt min bedömning kunna föras avseende de svenska riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det föreligger i det närmaste en presumtion när det gäller utländska mottagare av ränta som beskattas med lägre än 22 procent att det är fråga om en skattefördel och att avdrag därmed nekas. De föreslagna riktade reglerna torde mot bakgrund av detta kunna ifrågasättas om de är förenliga med EU-rätten. Att införa riktade regler för att skydda den svenska skattebasen är ett skäl som ej ansetts kunna rättfärdiga regler som utgör ett hinder för etableringsfriheten.²¹⁴

Om reglerna ändå kan rättfärdigas måste reglerna vara proportionerliga för att inte stå i strid med EU-rätten. Förvaltningsrätten i Stockholm har prövat denna fråga avseende de nuvarande reglerna i två avgöranden från februari respektive juni i år.²¹⁵ Förvaltningsrätten uppmärksammar i avgörandet från februari det faktum att undantaget från tioprocentsregeln kan träffa skuldförhållanden som inte enbart uppkommit av skatteskal. Förvaltningsrätten anser dock att ”en obetydlig skatteförmån inte leder till nekat avdrag och att det krävs att skuldförhållandet måste vara till minst 75 procent skattemässigt motiverat” för att avdrag ska

²¹² C-6/16 *Egiom SAS Enka SA mot Ministre des Finances et des Comptes publics*.

²¹³ C-6/16 *Egiom SAS Enka SA mot Ministre des Finances et des Comptes publics*, p. 36 och 64.

²¹⁴ C-264/96 *Imperial Chemical Industries*, p. 28, C-196/04 *Cadbury Schweppes*, p. 49 och C-294/97 *Eurowings*, p. 43-45.

²¹⁵ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089-16 och Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911-16.

nekas.²¹⁶ De situationer då bestämmelsen träffar annat än rent konstlade upplägg bedömer Förvaltningsrätten således vara mycket få och Förvaltningsrätten skulle med detta resonemang anse att situationerna är ännu färre avseende de föreslagna reglerna. Att situationerna är mycket få går enligt min uppfattning att ifrågasätta. Förvaltningsrätten motiverar de nuvarande reglerna, i förhållande till de ursprungliga reglerna som genom HFD 2011 ref. 90 II-V inte bedömts stå i strid med EU-rätten, med att en utvidgning har skett för att förhindra omotiverad skatteplanering. På grund av detta ytterligare behov av reglering anser Förvaltningsrätten i båda avgörandena att undantaget från tioprocentregeln inte går utöver vad som är nödvändigt.²¹⁷

Reglernas förenlighet med proportionalitetsprincipen går vidare att ifrågasätta utifrån det faktum att vid den EU-rättsliga proportionalitetsprövningen ska hänsyn tas till om en mindre ingripande åtgärd kan införas. Att neka avdrag med 75 procent istället för med 100 procent skulle enligt min bedömning vara en mindre ingripande åtgärd enligt nuvarande regler. Att finansdepartementet föreslår en ändring innebärande att avdrag nekas endast om skuld-förhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån minskar den möjlighet till utformande av mindre ingripande regler. Trots detta kvarstår fortfarande problemet med att avdrag nekas för hela beloppet och inte enbart till den del som anses skattedriven.

I ett avgörande från EU-domstolen²¹⁸, som i och för sig rör det fria tillhandahållandet av tjänster men vilket ändå är relevant vid prövningen av de andra friheterna, utarbetades en princip om att reglerna måste vara rättssäkra för att vara proportionerliga. De belgiska skattereglerna ifråga utgjorde ett hinder men kunde rättfärdigas. Fråga blev därför om reglerna var proportionerliga. EU-domstolen uttalade att reglerna måste vara rättssäkra i den bemärkelse att de måste vara precisa och klara samt att tillämpningen måste vara förutsägbar. Förvaltningsrättens ståndpunkt i de båda avgörandena från år 2017 är att tillämpningen av reglerna är förutsägbar genom att förarbetena till ränteavdragsbegränsningsreglerna innehåller objektiva kriterier för hur undantaget ska tillämpas.²¹⁹ Huruvida vägledning för hur de svenska reglerna ska tillämpas i tillräcklig grad finns i förarbetena anser jag kan ifrågasättas. Förarbetena uttrycker endast generella kriterier för hur reglerna ska tillämpas och finansdepartementet anser att det inte går

²¹⁶ Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16, s. 19.

²¹⁷ Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16, s. 10 och Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16, s. 19.

²¹⁸ C-318/10 *SIAT*.

²¹⁹ Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16, s. 11.

att göra på något annat sätt. Dahlberg anser att vägledning endast till viss del kan hittas i förarbetena och det därutöver är svårt att förutse hur reglerna ska tillämpas. Dahlberg menar därför att varken utformningen eller syftet med reglerna kan uppfylla proportionalitetskravet.²²⁰ Genom att reglerna, som ovan beskrivits, ansetts svårtillämpade talar detta för att angivandet av endast generella kriterier i förarbetena inte är tillräckligt. Förvaltningsrätten anser vidare att reglerna på grund av dess komplexitet är ”så klara och precisa” som EU-domstolen kräver av en inskränkning i etableringsfriheten.²²¹ Hög grad av skatteplanering som reglerna syftar mot verkar motiveras således enligt Förvaltningsrätten en högre grad av komplex lagstiftning. Förvaltningsrättens bedömning är därför att undantaget i tioprocentsregeln inte utgör ett hinder för etableringsfriheten. Som ovan påpekats torde de föreslagna reglerna enligt min bedömning inte vara tillräckligt precisa och klara i och med de vaga och svårtillämpade begrepp och uttryck som finansdepartementet väljer att behålla. Att det är företaget som bär bevisbördan för att avdrag ska medges torde slutligen i många fall vara oproportionerligt genom att företaget måste föra en betydande och administrativt krävande bevisföring för att bryta presumptionen.

Det är osannolikt att EU-kommissionen kommer att fullfölja överträdelseförfarandet genom att reglerna nu föreslås ändras. EU-kommissionen torde inte vara intresserad av ett retroaktivt avgörande. För att EU-domstolen ska avgöra frågan om de svenska reglernas förenlighet med EU-rätten torde det därför krävas att en domstol hänskjuter frågan till EU-domstolen.

7.3 Lämpligheten av att ha riktade ränteavdragsbegränsningsregler

Inledningsvis har remissinstanserna riktat stark kritik mot finansdepartementets förslag att behålla de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna. Detta är enligt min bedömning inte konstigt och borde varit något finansdepartementet hade kunnat förutspå genom att även stark kritik riktades mot Företagsskattekommitténs förslag att behålla de nuvarande reglerna.

Jag anser för det första, i enlighet med bland annat remissinstanserna Svenskt näringsliv, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet och Svensk Försäkring, att det går att ifrågasätta *behovet* av riktade ränteavdragsbegränsningsregler. Finansdepartementets förslag om införande av en generell ränteavdragsbegränsningsregel och regler om hybrida mismatchningar torde vara tillräckligt för att motverka aggressiv skatteplanering med ränteavdrag. Dessa regler är utformade i enlighet med EU-direktivet mot skatteflykt och torde därmed vara

²²⁰ Skatterättsnämndens beslut den 10 juli 2014.

²²¹ Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16, s. 11.

väl genomarbetade för att motverka oönskad skatteplanering. Utöver den generella regeln och reglerna om hybrida mismatchningar finns även i svensk rätt lagen mot skatteflykt (1995:575) som skulle kunna tillämpas på de förfaranden som de föreslagna reglerna inte träffar. Skatteverket och Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet anser dock att den generella ränteavdragsbegränsningsregeln föreslås utformas så generöst att ett behov av att ha kompletterande riktade regler föreligger. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet anser även att lagen mot skatteflykt inte skulle vara tillräcklig för att träffa de skatteplaneringsförfaranden som reglerna avser att träffa. Skatteverket anger i sitt remissvar att det är mycket viktigt att ha riktade regler för att inte oberättigade ränteavdrag ska tillåtas och att konkurrensen inte ska snedvridas. Förvaltningsrätten i Stockholm ifrågasätter i och för sig inte behovet av riktade ränteavdragsbegränsningsregler men anser att en omarbetning av antingen de riktade reglerna eller den generella regeln är nödvändig. Det råder således olika uppfattning huruvida det finns ett behov av att ha kompletterande riktade ränteavdragsbegränsningsregler.

För det andra anser jag och flertalet remissinstanser, bland annat Sveriges advokatsamfund, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenskt näringsliv och Sveriges Kommuner och Landsting, att *lämpligheten* av kompletterande riktade ränteavdragsbegränsningsregler går att ifrågasätta. De föreslagna reglerna innehåller flera subjektiva rekvisit, så som den som faktiskt har rätt till inkomsten, det hypotetiska testet, väsentlig skatteförmån och affärsmässigt motiverat, som enligt nuvarande regler bedömts vara mycket svårtillämpade, godtyckliga och oförutsägbara. Min bedömning är att de problem som ovan uppmärksammas kommer att kvarstå. Svenskt Näringsliv uttrycker i sitt remissvar att förslaget bibehåller ”i allt väsentligt [...] de brister i rättssäkerheten som finns idag” genom att den grundläggande problematiken kvarstår i och med att samma faktorer ska beaktas.²²² Min bedömning är att lämpligheten också går att ifrågasätta utifrån ovan gjorda analys att reglerna riskerar att stå i strid med både den skatterättsliga legalitetsprincipen och EU-rätten. HFD har också, i och med undanröjandet av de flertal förhandsbesked som berör tillämpningen av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna, troligen stängt dörren till möjligheten att erhålla förhandsbesked från Skatterättsnämnden. Som Anders Hultqvist uttrycker det i en artikel från

²²² Svenskt Näringsliv ansluter sig till vad Näringslivets Skattedelegation anfört och bifogar detta anförande till sitt remissvar.

år 2015 skulle osäkra och oklara regler kunnat ”botats” genom förhandsbesked från Skatterättsnämnden men genom att denna dörr är stängd i och med HFD:s undanröjande kan inte klarhet komma via den vägen.²²³

Av de remissinstanser som yttrat sig i frågan är det ingen remissinstans som anser att finansdepartementets utformning av reglerna är helt lämplig. Till och med Skatteverket som anser att riktade ränteavdragsbegränsningsregler är nödvändiga uttrycker i sitt remissvar att nuvarande regelverk ”visserligen [är] relativt krångligt och har lett till många tvister” men att ”inget bättre alternativ har upptäckts”. Att motivera nya reglers utformning på detta sätt är enligt min uppfattning väldigt olämpligt. Det föreligger enligt min uppfattning en betydande risk att den svenska attraktionskraften kommer att minska och reglerna riskerar att vara skadliga för den svenska samhällsekonomin. Som ovan anförts uttalades det i propositionen till de ursprungliga reglerna att det var ”nödvändigt att begränsa [...] reglerna så att de inte förhindrar eller onödigt försvårar för företag att bedriva normal affärsverksamhet”.²²⁴ Detta verkar enligt min uppfattning inte beaktas i nuvarande förslag. Svenskt näringsliv påpekar i sitt remissvar att regler med subjektiva inslag även finns internationellt men att reglerna internationellt tillämpas med en hög grad av restriktivitet.

Att avskaffa de riktade reglerna skulle enligt min bedömning rimligtvis kunna innebära sänkta skatteintäkter. För att skatteintäkterna inte ska minska skulle förslagsvis bolagsskattesatsen inte sänkas eller att resultatmåttan EBIT eller EBITDA utformas efter en lägre procentsats. Min slutsats är att en analys av konsekvenserna av att slopa de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna är önskvärd, troligen från alla aktörer på marknaden.

7.4 Lämpligheten av utformningen av riktade ränteavdragsbegränsningsregler

Om det bedöms nödvändigt och lämpligt att ha kompletterande riktade ränteavdragsbegränsningsregler är jag av uppfattningen att frågan om hur de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna bör utformas är en kontroversiell fråga då flera olika intressen måste vägas mot varandra. Rättssäkerhetsintressen måste vägas mot intresset av träffsäkra regler och skyddandet av den svenska bolagsskattebasen. Både Företagsskattekommittén och finansdepartementet har som ovan beskrivits presenterat flera mer eller mindre lämpliga utformningar

²²³ Hultqvist, *Hur vag får en skattelag vá*, s. 32.

²²⁴ Prop. 2008/09:65 s. 44.

av riktade ränteavdragsbegränsningsregler. Finansdepartementet avfärdar utformningar i form av att införa ett avdragstak, att enbart behålla ventilen samt att införa en objektiv regel.

Frågan huruvida en objektiv regel är ett bra alternativ har kommenterats av både flera remissinstanser och i artiklar. Mikael Ericson uttrycker i en artikel från i år att om den generella ränteavdragsbegränsningsregeln kan anses för generös kan det, för att motverka alltför omfattande lånefinansiering inom en koncern, vara ändamålsenligt att införa ytterligare ett lager med regler.²²⁵ Dessa regler skulle enligt Ericsson företrädesvis byggas på strikt objektiva kriterier, helt utan ”subjektiva och skönmässiga bedömningar” och Ericson tar upp den dåvarande tyska tioprocentsregeln som exempel. Att ha en sådan regel skulle enligt Ericson ”minska den administrativa bördan för såväl Skatteverket som skattskyldiga, domstolar och rådgivare”.²²⁶ Sveriges advokatsamfund uttrycker i sitt remissvar att om riktade regler måste finnas föreslås införande av en objektiv regel. I övriga fall, där ränteavdragen uteslutande eller så gott som uteslutande är skattemotiverade, lämpar sig en tillämpning av lagen mot skatteflykt.

Fördelen med en objektiv regel är att den skulle öka förutsägbarheten. Problemet med en objektiv regel är emellertid att en sådan regel, på grund av dess låga träffsäkerhet, inte hindrar skatteplanering i samma grad som en subjektiv regel gör. Problemet uppmärksammades för svensk del redan vid tillämpningen av de ursprungliga reglerna då företagen skatteplanerade på ett sådant sätt att beskattningen uppgick till minst tio procent och att avdrag därmed medgavs. Det ansågs vara olämpligt att skatteplanering kunde förekomma i den omfattningen och bedömningen gjordes att en subjektiv bedömning behöver ingå i prövningen för att inte undergräva legitimiteten i det svenska skattesystemet. Skyddandet av den svenska bolagsskattebasen och legitimiteten i det svenska skattesystemet måste därför vägas mot de omfattande problem som den subjektiva delen av reglerna har gett upphov till. Genom att jag är av uppfattningen att riktade ränteavdragsbegränsningsregler varken är nödvändiga eller lämpliga skulle det, enligt min bedömning, minst olämpliga alternativet vara att ha objektiva riktade ränteavdragsbegränsningsregler om väl riktade regler ska införas.

²²⁵ Ericson, *Implementering av ränteavdragsbegränsningsartikeln i EU-direktivet ...|mot skatteflykt – en komparativ utblick*, s. 87–94.

²²⁶ Ericson, *Implementering av ränteavdragsbegränsningsartikeln i EU-direktivet ...|mot skatteflykt – en komparativ utblick*, s. 94.

Finansdepartementet gör bedömningen att det är nödvändigt med kompletterande regler för att skydda den svenska bolagsskattebasen men att en objektiv regel inte är lämplig. Finansdepartementet föreslår därför att de nuvarande reglerna ska behållas men genom en insnävad utformning. Fördelen med att behålla de nuvarande reglerna skulle kunna vara att reglerna redan känns igen. Dock är reglerna, som ovan anförts, varken klara, enkla att tillämpa eller igenkännbara internationellt. Förslaget innebär en samordning av medlemsstaternas regler men genom att medlemsstaterna har möjlighet att utforma interna riktade ränteavdragsbegränsningsregler som kan se mycket olika ut kan stora svårigheter avseende tillämpningen fortfarande föreligga. När finansdepartementet överväger olika utformningar av den generella regeln vekar den internationella förankringen ges stor betydelse. Enligt min uppfattning verkar finansdepartementet inte tycka detta är lika viktigt avseende de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna, något som är förvånande. Avseende utformningen av reglerna instämmer jag vidare i Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitets ståndpunkt i sitt remissyttrande att hänvisningen till tidigare förarbeten är olämpligt. Istället borde det i förarbetena till denna lagändring anges samtliga omständigheter som ska beaktas. Att ha förarbetsuttalanden som i sig självt kan fungera som tolkningsunderlag i form av ett sammanhängande dokument är därför ändamålsenligt och önskvärt.

Fortsättningsvis föreslår finansdepartementet att undantagsreglerna, som de själva uttryckligen anser bör ersättas på grund av förekomsten av de subjektiva rekvisit som gett upphov till en mängd processer och som anses vara svårtillämpade och oklara, ska finnas kvar. Detta är enligt min uppfattning anmärkningsvärt. Om riktade ränteavdragsbegränsningsregler ska finnas kvar krävs det enligt min bedömning antingen en omarbetning av de riktade reglerna eller av den generella regeln. Finansdepartementet bör precisera samtliga oklara begrepp. Ur ett fiskalt perspektiv kan dock subjektiva rekvisit vara ändamålsenliga. Som anförts ovan har Terenius Jilkén uppmärksammat att Skatteverkets tillämpning av reglerna är skönsmässig och omöjlig att förutse för företagen. Detta torde innebära att Skatteverket vid förekomsten av oklara och oprecisa rekvisit har ett större utrymme att skönsmässigt neka avdrag för räntekostnader. Med tydliga och precisa regler finns det enligt min uppfattning mycket mindre utrymme för Skatteverket att skönsmässigt neka ränteavdrag vilket innebär att skatteintäkterna skulle kunna minska i och med tydligare regler. Trots att syftet med att ha riktade ränteavdragsbegränsningsregler är bra, det vill säga att förhindra omotiverad skatteplanering och skydda den svenska skattebasen, är det enligt min och flertalet remissinstansers uppfattning inte lämpligt att ha regler som inte bara är svårtolkade utan också möjligen står i strid med legalitetsprincipen och

EU-rätten. Vidare är det av avgörande vikt att ha regler som är utformade på ett sådant sätt att Skatterättsnämnden kan meddela förhandsbesked avseende reglernas tillämpningsområde utan att förhandsbeskeden undanröjs av HFD.

Avslutningsvis är jag av uppfattningen att det går att ifrågasätta huruvida finansdepartementets förslag faktiskt innebär en insnävning av reglerna. Införande av den nya räntedefinitionen innebär att reglernas tillämpningsområde kommer att utvidgas. Därtill kommer den utvidgade back-to-back-regeln. Finansdepartementet anger att nettoeffekten av ändringarna uppgår till 0 mkr per år vilket rimligtvis, enligt min bedömning, torde innebära att finansdepartementet har gjort bedömningen att ändringen inte kommer att leda till någon faktisk insnävning.²²⁷

8 Sammanfattning

Syftet med samtliga ändringar är att dels neutralisera beskattningen av finansiering med eget och lånat kapital, dels motverka skatteplanering med ränteavdrag. Att en skärpning av reglerna medför ökad neutralitet är troligt men motverkandet av skatteplanering med ränteavdrag uppnås troligen endast till viss del. Finansdepartementet anser att riktade ränteavdragsbegränsningsregler är nödvändiga trots förslaget om införande av en generell ränteavdragsbegränsningsregel och regler om hybrida mismatchningar då avsaknaden av sådana regler skulle leda till skatteplanering inom nivån för avdragsunderlaget. Enligt förslaget ska avdragsrätten enligt de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna prövas först oavsett utfallet av en prövning av övriga ränteavdragsbegränsningsregler. Betydelsen av reglerna har således inte minskat i och med förslaget. Det finns dels problemområden som fortfarande kvarstår trots föreslagna ändringar, dels problemområden som uppkommit i och med föreslagna ändringar.

En utformning bör, som ovan nämnts, kännas igen och vara accepterad internationellt samt vara så enkel som möjligt att tillämpa. Reglerna måste även vara förutsägbara, tydliga och precisa för att vara förenliga med legalitetsprincipen. Det går att ifrågasätta om ändringarna som föreslås uppfyller dessa krav. Till och med finansdepartementet har uppmärksammat att undantagsreglerna behöver ersättas men väljer att behålla stora delar av de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna som innehåller flera subjektiva rekvisit som bedömts vaga och svåra att finna vägledning kring hur de ska tolkas. Uttrycket den som faktiskt har rätt till inkomsten och det hypotetiska testet är sådana delar. Störst osäkerhet har dock troligen undantaget från tio-

²²⁷ Finansdepartementets promemoria, s. 301.

procentsregeln vållat då undantaget dels kan ifrågasättas utifrån den skatterättsliga legalitetsprincipen och dels utifrån dess förenlighet med EU-rätten. Såväl EU-kommissionen som företagen har ifrågasatt de svenska nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglernas förenlighet med EU-rätten. Bedömningen enligt den nuvarande ventilen om skuldförhållandet är huvudsakligen affärsmässigt motiverat har också vållat problem. De ändringar som föreslås torde inte innebära någon avgörande skillnad varken avseende förenligheten med legalitetsprincipen eller EU-rätten. Att ha svårtillämpade regler kan inte heller vara önskvärt, varken för företagen eller för Skatteverket.

Eftersom det i princip inte är möjligt att erhålla ett förhandsbesked från Skatterättsnämnden avseende tillämpningen av de nuvarande reglerna, genom att HFD undanröjer dessa förhandsbesked med motiveringen att ärendena inte lämpar sig för förhandsbesked på grund av innehållet av bevisvärdering, måste ärenden gällande tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna för tillfället avgöras av domstolarna. Innan målet slutligt har avgjorts av högsta instans kan detta ta mycket lång tid. Huruvida Skatterättsnämnden kan meddela förhandsbesked utan att HFD undanröjer dessa avseende de föreslagna reglerna är högst tveksamt. Ändringarna torde inte medföra någon ändrad bedömning gällande just bevis- och utredningssvårigheterna.

Det är min, och flera remissinstansers, uppfattning att det går att ifrågasätta både om det är nödvändigt och lämpligt att införa riktade ränteavdragsbegränsningsregler vid sidan av en generell ränteavdragsbegränsningsregel och reglerna om hybrida mismatchningar. Det är min uppfattning att EU-direktivet mot skatteflykt rimligtvis är utformat på ett sådant sätt att dessa regler avser motverka sådan skatteplanering med ränteavdrag som inte de övriga reglerna träffar. Införandet av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna torde inte komma till rätta med bristerna med den nuvarande lagstiftningen. Om riktade ränteavdragsbegränsningsregler är nödvändiga är jag av uppfattningen att det också går att ifrågasätta om finansdepartementets utformning är den mest lämpliga. Flera remissinstanser ställer sig kritiska till finansdepartementets förslag och de föreslagna insnävningarna torde enligt min analys inte medföra någon egentlig insnävning. Om reglerna ändå ska finnas kvar torde en närmast självklar utgångspunkt vara att de nya reglerna inte innehåller sådana oklara rekvisit som de nuvarande reglerna gör samt att det i framtiden går att erhålla förhandsbesked från Skatterättsnämnden avseende tillämpningen av de föreslagna reglerna. Min slutsats är att den kritik som riktats mot förslaget är befogad och att remissinstansernas förslag att slopa reglerna är ett alternativ som enligt min uppfattning ej utretts i tillräcklig utsträckning.

9 Källförteckning

Författningar

Inkomstskattelag (1999:1229).

Lag (1995:575) mot skatteflykt.

Lag (2008:1343) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Lag (2012:757) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Offentligt tryck

Regeringen

Prop. 1999/2000:2 del 1 *Inkomstskattelagen*.

Prop. 2008/09:65 *Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder mot företag*.

Prop. 2012/13:1 *Budgetpropositionen för 2013 Förslag till statens budget för 2013, finansplan och skattefrågor*.

SOU 2014:40 *Neutral bolagsskatt - för ökad effektivitet och stabilitet*.

Dir. 2011:1 *Kommittédirektiv - Översyn av företagsbeskattningen*.

Finansdepartementets promemoria, *Effektivare ränteavdragsbegränsningar*, dnr. Fi2012/1349.

Finansdepartementets promemoria, *Svar på formell underrättelse angående avdragsrätt för ränta på koncerninterna lån*, Fi 2014/4205.

Finansdepartementets promemoria, *Nya skatteregler för företagssektorn*, dnr. Fi2017/02752/S1.

EU

Rådets direktiv 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion.

Rådets direktiv 2017/952 av den 29 maj 2017 om ändring av direktiv 2016/1164 vad gäller hybrida missmatchningar med tredjeländer.

Formell underrättelse – Överträdelse nummer 2013/4206, 2014-11-26, Bryssel.

Skatteverket

Skatteverkets promemoria, *Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ränta m.m. på vissa skulder*, dnr. Fi2008/4093.

Skatteverkets promemoria, *Ränteavdrag i företagssektorn*, dnr. 131-890752-09/113.

Skatteverkets promemoria, *Ränteavdrag i företagssektorn – fortsatt kartläggning*, 2011-03-14, dnr. 131-755479-10/113.

Skatteverkets promemoria, *Ränteavdrag i företagssektorn – fortsatt kartläggning*, 2011-12-19, dnr. 131-836251-11/113.

Skatteverkets promemoria, *Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn, Externa lån och nya metoder för kringgåenden av 2009 års lagstiftning*, dnr. 131 756251-13/113.

Skatteverkets promemoria, *Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn - Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån*, dnr. 131 533857-16/113.

Skatteverkets ställningstagande, *Avdragsrätt för räntor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 10 a - 10 f §§ IL i fall där räntor slussas genom ett eller flera svenska företag till det företag som faktiskt har rätt till inkomsten*, dnr. 131 8239-13/111.

Skatteverkets ställningstagande, *Tillämpning av den s.k. ventilen i ränteavdragsbegränsningsreglerna inom intressegemenskaper där långivaren är kommuner och liknande skattebefriade subjekt*, dnr. 131 117310-13/111.

Praxis

EU-domstolen

Mål C-524/04 *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*.

Mål C-324/00 *Lankhorst-Hohorst*.

Mål C-231/05 *Oy AA*.

Mål C-196/04 *Cadbury Schweppes*.

Mål C-524/04 *Thin Cap Group*.

Mål C-6/16 *Eqiom SAS Enka SA mot Ministre des Finances et des Comptes publics*.

Mål C-264/96 *Imperial Chemical Industries*.

Mål C-294/97 *Eurowings*.

Mål C-318/10 *SIAT*.

Högsta förvaltningsdomstolen/Regeringsrätten

HFD 2011 ref. 90 I-V.

HFD 2011 mål nr. 7649–09.

HFD 2012 not. 3.

HFD 2012 ref. 6.

HFD 2012 not. 23.

HFD 2012 mål nr. 6062–11.

HFD 2012 mål nr. 6063–11.

HFD 2014 mål nr. 2674–14.

HFD 2014 mål nr. 4217–14.

HFD 2015 mål nr. 2706–14.

HFD 2015 mål nr. 2876–14.

HFD 2015 mål nr. 3853–14.

HFD 2015 mål nr. 42–15.

HFD 2015 mål nr. 4201–14.

HFD 2015 mål nr. 4212–14.

HFD 2015 mål nr. 4213–14.

HFD 2015 mål nr. 4216–14.

HFD 2015 mål nr. 4217–14.

HFD 2015 mål nr. 46–15.

HFD 2015 mål nr. 5837–14.

HFD 2015 mål nr. 6634–14.

Förvaltningsrätten

Förvaltningsrätten i Stockholm den 12 januari 2017, mål nr. 1683–16.

Förvaltningsrätten i Stockholm den 13 februari 2017, mål nr. 20089–16.

Förvaltningsrätten i Stockholm den 9 maj 2017, mål nr. 13505–16.

Förvaltningsrätten i Stockholm den 9 maj 2017, mål nr. 13536–16.

Förvaltningsrätten i Stockholm den 9 maj 2017, mål nr. 13543–16.

Förvaltningsrätten i Stockholm den 30 juni 2017, mål nr. 26911–16.

Skatterättsnämndens beslut

Skatterättsnämndens beslut den 10 juli 2014, dnr. 82–13/D.

Artiklar

Ericson, Mikael, *Implementering av ränteavdragsbegränsningsartikeln i EU-direktivet ...|mot skatteflykt – en komparativ utblick*, Svensk Skattetidning 2017 nr. 2, s. 87–94.

Hultqvist, Anders, *Affärsmässigt motiverad – en analys av bestämmelserna om ränta på koncerninterna lån*, Svensk Skattetidning 2012 nr. 2, s. 122–141.

Hultqvist, Anders, *Förhandsbesked om ränteavdragsbegränsningen*, Blendow Lexnova Expertkommentar - Skatterätt, maj 2014.

Hultqvist, Anders, *Hur vag får en skattelag vá*, Svenskt Näringsliv, 2015.

Kovacs Kal, Miklos, *En säkerhetsventil utan säkerhet – en analys av rekvisitet “affärsmässigt motiverat” i 24 kap. 10 e § IL*, Juridisk Publikation 2013 nr. 2, s. 229–247.

Melz, Peter, *Behovet av reformering av bolagsbeskattningen*, Svensk Skattetidning 2015 nr. 6–7.

Terenius Jilkén, Carina, *Skatteverkets dialogsvar om ränteavdrag*, Svensk skattetidning 2014 nr. 3, s. 187–213.

Väljemark, Caroline, *EU-kommissionens formella underrättelse: De svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna och EU-rätten – var står vi nu?**, Skattenytt 2015 nr. 4, s. 200–214.

Övrigt

Rapporter från OECD

OECD (2015), *Final report on action 2: Neutralising the Effects of Hybrid Mismatch Arrangements*.

OECD (2015), *Final report on action 4: Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments*.

OECD (2015), *Final Report on action 11: Measuring and Monitoring BEPS*.

Remissyttranden över Finansdepartementets promemoria

Förvaltningsrätten i Stockholm.

Husqvarna AB.

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet.

Regelrådet.

Skatteverket.

Svensk försäkring.

Svenskt näringsliv.

Sveriges advokatsamfund.

Sveriges Kommuner och Landsting.